

Framtidens Karriär Grundskollärare

Tidiga insatser och dialog med varje skola gör skillnad

4 Ständig kartläggning för dialog mellan kommunens skolledning och rektorerna, som också fångar upp innan det gått för långt – ett lyckat exempel från en kommuns sjunde klass. Och lärarnas svar på hur kvaliteten i grundskolan kan höjas.

Bra lön och gott ledarskap i topp i undersökning

15 I en attraktiv kommun kan alla medarbetare i en skola, oavsett uppgift, se sin egen arbetsinsats i ett större perspektiv. Både över grundskoleförvaltningen och i hela kommunen. Men varje skola ska också ha sin egen tydliga identitet och prägel.

Grundskollärarna ger nya riksdagen råd om beslut

15 Mer resurser till både barn och lärare, riktlinjer för antal elever per klass, likvärdig skola med staten som huvudman och enklare betygskriterier. Det är några av de beslut som grundskollärarna anser att den nya riksdagen ska fatta.

■ Digitala läromedel

■ Guldäpplet

■ Friskolor

■ Elevhälsa

■ Pilotskolor

■ Specialpedagogik

Allt börjar med bra lärare

Vi är startskottet för forskarens resa mot att lösa
cancers gåta. Vi skapar grogrunden för entre-
prenören bakom nästa stora klimatinnovation.
Vi är en förutsättning för demokratin.

Vi är 234 000 lärare, skolledare och lärar-
studenter som tillsammans skapar framtiden.
Vi tillsammans har svaren på vad som behöver
hända i läraryrket och hela Skolsverige.

Vi samlar hela lärarprofessionen i det största
förbundet, för vi vet att det är tillsammans som vi
får bäst förutsättningar att skapa framtidens skola.

Varje klass och skola har en egen resa att göra

Att kunna tillhandahålla tidiga insatser, tidigare insatser för elever med svårigheter, behöriga lärare samt mer resurser till verksamheten är några av grundskolans främsta utmaningar. Det visar Framtidens Karriär – Grundskollärares senaste undersökning där 500 lärare svarat på vad de anser utmärker en attraktiv arbetsgivare.

Tidiga insatser i skolan är ett område som Tyresö, en av Sveriges bästa skolkommuner, satsat en hel del resurser på under senare år. Förutom ett gemensamt system för uppföljning lyfter skolchefen fram en nära dialog mellan skola och kommunhus som ännu en viktig grundsten i arbetet.

Kvalitetshöjande åtgärder är en annan aktuell fråga. Sofia Henderup Larsson, utbildningschef för

grund- och grundsärskolan i Trelleborgs kommun, ser kvalitetsarbetet i skolan som själva navet för att hitta en tydlig struktur, utveckling och riktning framåt. En framgångsfaktor, enligt Joakim Östling, grundskolechef i Huddinge, är att alla medarbetare i en skola, oavsett uppgift, ska kunna se sin egen arbetsinsats i ett större perspektiv. Varje klass och skola har en egen resa att göra. En viktig uppgift för alla skolchefer är därför att koppla samman dessa resor till vad grundskoleförvaltningen vill uppnå och även till kommunens övergripande mål. Läs mer om detta och mycket mer, inne i tidningen.

Välkommen till ett nytt nummer av Framtidens Karriär – Grundskollärare!

Om detta kan du läsa i Framtidens Karriär – Grundskollärare

- 4 **Tidiga insatser och dialog gör skillnad**
Fånga upp innan det gått för långt. Och lärarnas svar på hur kvaliteten i grundskolan kan höjas.
- 4 **Lärarlyftet II bör permanentas och tillgängliggörs för fler**
- 5 **Tio skolorganisationer har blivit en i Göteborg**
Målet är en likvärdig skola.
- 6 **Expertresurs för alla svenska skolor**
Specialpedagogiska skolmyndigheten ger stöd på alla nivåer.
- 6 **Digitala övningar underlättar spanskan**
- 9 **Kvalitetsarbete är navet i en förändring**
Viktigare våga försöka än göra rätt hela tiden.
- 9 **Danska skolor långt framme med digitala läromedel**
Sverige har it-infrastrukturen. Nu krävs den pedagogiska påbyggnaden.
- 10 **I Södertälje är undervisningens kvalitet i fokus**
- 10 **Guldäpplet för digitalisering**
Ledarskap och engagemang ingjuter mod i lärarna.
- 11 **Rankingen är viktig för skolans utveckling**
Får igång samtal om styrkor och förbättringar i hela landet.
- 12 **Många lärare kan tänka sig att arbeta på mindre ort**
Skolan fyller här en ännu mer central funktion i samhället.
- 12 **Pilotskolor utvecklar framtidens läromedel**
Testa och få hjälp med digitala läromedel först av alla.
- 14 **Friskolor och kommunala skolor – inget motsatsförhållande**
Skolan kräver mycket resurser och här kan friskolorna spela en viktig roll.
- 14 **Framgångsrik elevhälsa kräver samverkan och uppföljning**
- 15 **Undersökning: Bra lön och gott ledarskap i topp**
- 15 **Grundskollärares råd till nya riksdagen**
Resurser till barn med särskilda behov och klass-storlek top-par undersökningen. Löner och staten som huvudman kommer också på tal.

Presenterade skolor, företag och kommuner

18	Statens medieråd	26	Upplands-Bro kommun
19	Göteborgs stad	26	Vimmerby kommun
20	Huddinge kommun	27	Gävle kommun
21	Södertälje kommun	28	Båstads kommun
22	Täby Friskola	29	Sandvikens kommun
22	Mora kommun	29	Trelleborgs kommun
23	Kunskapsskolan	30	Luleå kommun
24	Tyresö kommun	30	Malmö stad
25	Skövde kommun	31	Clockwork
25	Salems kommun		Skolbemannings

Framtidens Karriär – Grundskollärare

är producerad av NextMedia.

nextmedia

Tidningen finns även på:
www.lararkarriar.se

SKRIBENTER Sandra Ahlqvist, Jeanette Bergenstam, Anette Bodinger Larsson, Mats Fahlgren, Cristina Leifland, Marianne Sjöberg, Annika Wahlborg

FOTOGRAFER Patrik Bergenstam, Emma Engström, Gonzalo Irigoyen, Sara Lansgren, Staffan Larsson, Kimmo Lundahl, Johan Marklund, Daniel Nestor, Mette Ottosson, Ulrich Schulte, Pernilla Wahlman, Viveka Österman

GRAFISK FORM Stellan Stål

OMSLAGSFOTO Johan Marklund

TRYCK BOLD Printing/DNEX Tryckeriet

ANNONSFÖRSÄLJNING NextMedia

Frågor om innehållet besvaras av NextMedia
Tel: 08-661 07 90, E-post: info@nextmedia.se

FÖR MER INFORMATION OM FRAMTIDENS KARRIÄR – GRUNDSKOLLÄRARE, VAR VÄNLIG KONTAKTA:

NextMedia, Tel: 08-661 07 90
E-post: info@nextmedia.se

LÄS MER PÅ WWW.LARARKARRIAR.SE

Upptäck natur och samhälle med Geoskolan!

Utveckla elevernas digitala kompetens med utgångspunkt i geografisk information. Här får du som lärare tillgång till ett kostnadsfritt undervisningsstöd som kan användas i de flesta ämnen. Geoskolan ger dig lektionsförslag och en kartapplikation med data från flera myndigheter.

www.geoskolan.se

LANTMÄTERIET

Tidiga insatser och dialog gör skillnad

Behöriga lärare, tidigare insatser för elever med svårigheter samt mer resurser till verksamheten. Det är vad lärarna själva anser vara viktigast för att höja kvaliteten i grundskolan enligt en ny undersökning från Framtidens Karriär – Grundskollärare.

KVALITETEN I GRUNDSKOLAN

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

Tidiga insatser i skolan är ett område där Tyresö, en av Sveriges bästa skolkommuner, gjort en hel del.

– Vi har ett tydligt och gemensamt system för hur vi kan följa upp och kvalitetssäkra elevernas kunskapsutveckling där lärarna bedömer eleverna fyra gånger per läsår. Syftet är att skapa en kartläggning på skolnivå så att rektorerna ser hur det ser ut på just deras skola, både vad gäller klasser och ämnen, säger Johan Ahlkvist, skolchef för grundskolan i Tyresö.

Resultatet av sammanställningen ligger sedan till grund för dialoger mellan kommunens skolläsnad och

rektorerna på varje skola, även det vid fyra olika tillfällen per år.

– Det gäller att ha koll på elevernas resultat men för oss är det dialogen med varje skola som är den viktiga, eftersom det är här vi får fram en analys och kan prioritera insatser.

Johan Ahlkvist, skolchef för grundskolan i Tyresö.

Fångar upp och åtgärder

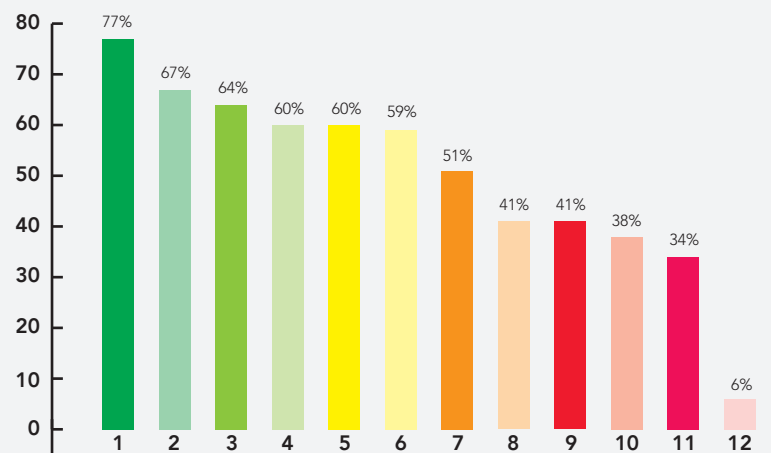
Han berättar om ett konkret exempel där en resultatsammanställning visade att nästan samtliga elever i en av kommunens sjunde klasser hade alldeles för låga kunskaper i engelska.

– Det ledde till stärkta insatser i klassen men även till att skolan, varifrån merparten av eleverna kom, kontaktades. Tack vare resultatsammanställningen kunde vi fånga upp och åtgärda situationen innan det gått för långt.

Johan Ahlkvist påpekar att om skolans eget arbete inte skulle leda till önskad resultatförbättring, finns alltid hjälp att tillgå.

VAD ÄR VIKTIGAST FÖR ATT HÖJA KVALITETEN I GRUNDSKOLAN?

Vilka faktorer är viktigast för att höja kvaliteten i grundskolan? (Ange gärna flera)

- 1 Tidigare insatser för elever med svårigheter
- 2 Lugn och ro i klassrummet, bättre arbetsmiljö
- 3 Mer tid för undervisning
- 4 Behöriga lärare
- 5 Mindre klasser

- 6 Mer resurser till verksamheten
- 7 Bättre arbetsmiljö
- 8 Kollegialt lärande
- 9 Förstatligande av skolan
- 10 Möjlighet till kompetensutveckling
- 11 Förbättrad och lättolkad läroplan
- 12 Annat

– Ingen skola ska känna sig ensam i sin problematik. Om skolan inte hittar lös-

ningarna själv ska man söka hjälp på huvudmannanivå, fastslår Johan Ahlkvist.

Lärarlyftet II bör permanentas och tillgängliggöras för fler

Lärarlyftet II, som ger lärare en möjlighet att skaffa sig behörighet i fler ämnen, är en statlig satsning som fått kritik, inte minst för de ekonomiska villkoren för de lärare som deltar. Lärarnas Riksförbund tycker dock att Lärarlyftet är en välbehövlig och genomtänkt satsning som bör permanentas.

LÄRARLYFTET II

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Lärarlyftets andra omgång, som pågår nu, riktar sig till anställda lärare med lärarexamen som undervisar i ett ämne de saknar behörighet för. Tanken är att Lärarlyftet II ska bidra till att fler legitimerade lärare blir behöriga för den undervisning de faktiskt bedriver.

– Lärarlyftet är en etablerad och välkänd satsning som bör permanentas för

Åsa Fahlén, förbundsordförande för Lärarnas Riksförbund.
Foto: Rikard Westman

att kunna erbjuda lärare en långsiktig och strukturerad fortbildningssatsning för ökad behörighet. Förutsättningarna för att delta i Lärarlyftets andra omgång skiljer sig dock från det första Lärarlyftet då lärare som studerade på deltid kunde behålla åttio procent av sin lön. Nu kan arbetsgivaren istället söka statsbidrag hos Skolverket för att stödja lärarens medverkan i lärarlyftet, säger Lärarnas Riksförbunds förbundsordförande Åsa Fahlén.

Fortbildning på betald arbetstid

De förändrade ekonomiska förutsättningarna i kombination med den

generella lärarbristen gör att många huvudmän inte vill släppa sina lärare och låta dem fortbilda sig via Lärar-

DEN HÄR FORTBILDNINGEN bör äga rum på betald arbetstid, precis som hos många arbetsgivare i den privata sektorn

lyftet II, även om det skulle ske på 25 eller 50 procent.

– För den enskilda läraren innebär att delta i Lärarlyftet II ofta ett

inkomstbortfall. Vi anser istället att den här fortbildningen bör äga rum på betald arbetstid, precis som hos många arbetsgivare i den privata sektorn. Lärare ska inte behöva förlora pengar på att genomgå fortbildning, säger Åsa Fahlén.

Statlig satsning behövs

Hon anser inte att behövs någon ytterligare utredning för att permanenta Lärarlyftet II; det finns tillräckligt med beprövad erfarenhet och utredningsunderlag. Man bör nu snarare kombinera det bästa från Lärarlyftets första och andra omgång.

– Att Lärarlyftet II är en statlig satsning tyder på att det finns ett ökat behov av ett statligt ansvar för skolan. I dagsläget avgörs lärares möjligheter att delta i Lärarlyftet II i mångt och mycket av i vilken kommun de råkar arbeta, snarare än hur det verkliga behovet av behöriga lärare i olika ämnen ser ut. Det är bara staten som kan kliva in och garantera att samtliga lärare erbjuds likvärdiga möjligheter till strukturerad fortbildning, säger Åsa Fahlén.

Tio skolororganisationer har blivit en i Göteborg

Göteborg ska få en likvärdig grundskola, det är målet för den nya organisationen från 1 juli i fjol. Bengt Randén leder stadens centrala grundskoleförvaltning som tagit över från de tio stadsdelarna.

LIKVÄRDIG SKOLA

TEXT MATS FAHLGREN

– Nu fördelar vi pengarna lika över staden, utifrån en enda resursfördelningsmodell, istället för som tidigare tio olika. Så redan nu behandlar vi eleverna mer likvärdigt, säger Bengt Randén.

Han är förskolelärare i grunden och har tidigare varit utbildningschef på Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) och skolchef i Partille kommun.

Nu basar han för den nya förvaltningen och dess 150 skolor, 58 000 elever, 8 000 medarbetare och en budget på 7,4 miljarder kronor.

– Det finns en bred politisk enighet bakom omorganisationen, som baserades på en gedigen skolutredning. Den kombinationen ger oss goda förutsättningar att driva en positiv utveckling, säger Bengt Randén, grundskolechef i Göteborgs stad.

Foto: Julia Sjöberg

En nyordning är att Bengt Randén träffar alla de 180 rektorerna en gång i månaden.

– Vi kallar det Rektorsverkstad, där vi har fokus på ledning av lärandet, både för rektorer och lärare. Vi jobbar konkret tillsammans, inte bara lyssnar på föreläsningar, säger Bengt Randén.

Nästa år inrättar Göteborg också en egen Rektorsakademi, för kompetensutveckling i olika steg.

– I början har vi mycket fokus på rektorerna, eftersom de spelar så stor roll för en skolas utveckling, särskilt skolor som har de största utmaningarna. Men givetvis ska alla medarbetare få kompetensutveckling.

Självklar målsättning

Göteborg är en kraftigt segregerad stad, med mycket stora skillnader i studieresultat mellan de tio stadsdelarna. När kan målet "en likvärdig skola" vara uppnått?

– En totalt omöjlig fråga att svara på, ändå måste det vara en självklar målsättning, säger Bengt Randén.

Han påpekar att många faktorer ligger utanför hans påverkan: det fria

VAD VI KAN göra är att se till att vi har bra skolor överallt. Och i grunden handlar det om duktiga lärare och duktiga rektorer

skolvalet, hur staden utvecklas i bygandet – och mycket annat.

– Vad vi kan göra är att se till att vi har bra skolor överallt. Och i grunden handlar det om duktiga lärare och duktiga rektorer.

Precis som i rikspolitiken har Göteborgs stad ett knepigt politiskt läge och det är ännu oklart hur stora resurser skolan får i budgeten för 2019, men Bengt Randén är säker på att det blir en ökning.

– Vi har ett bra läge inför 2019, med satsningar – inte minskningar! ■

Ny som lärare?

Då är Lärarnas Riksförbund förbundet för dig!

Vi är det nära förbundet som finns för dig när och där du behöver oss. Hos oss får du tips och råd när du ska söka jobb, när du vill ha lönestatistik, när du behöver hjälp med anställningsavtal och mycket annat.

Missa inte heller alla de andra lönsamma förmåner och rabatter du får som medlem: ➔ LR.se/medlemsförmåner

Och det bästa av allt, det kostar dig **bara 100 kronor** under hela ditt första år från examen.

Är du inte medlem, bli det! ➔ LR.se/blimedlem

Expertresurs för samtliga svenska skolor

Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, arbetar för att barn, unga och vuxna oavsett funktionsförmåga ska få förutsättningar att nå målen för sin utbildning. SPSM:s expertis fungerar som ett viktigt komplement och stöd till skolornas specialpedagogiska verksamhet.

SPECIALPEDAGOGIK

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– SPSM är en specialpedagogisk resurs för samtliga skolor i Sverige. Vi erbjuder specialpedagogiskt stöd, un-

VÅRT STÖD FINNS både på kommunnivå, skolenivå och individnivå

dervisning i specialskolor, tillgängliga läromedel och statsbidrag. Vårt stöd finns både på kommunnivå, skolenivå och individnivå, säger Fredrik Malm-

Fredrik Malmberg,
generaldirektör på
Specialpedagogiska
skolmyndigheten.
Foto: Olle Melkerhed

berg, generaldirektör på Specialpedagogiska skolmyndigheten.

På Specialpedagogiska skolmyndigheten samlas expertis kring undervisning för individer med exempelvis hörselnedsättning, dövblindhet eller andra specifika funktionsnedsättningar. Stöd erbjuds även på organisatorisk nivå, inte minst för skolor som behöver

stöttning i arbetet med att skapa en fungerande struktur för sitt specialpedagogiska arbete.

Satsar på stöd för elever med språkstörningar

– Varje år har vi drygt 4 000 uppdrag från skolor och verksamheter runt om i Sverige som handlar om stöd

och rådgivning kring specialpedagogiska frågor. Det är ett tecken på att vår expertis verkligen är efterfrågad. Jag vill gärna uppmana fler skolor att kontakta oss och använda oss som ett bollplank i sitt förebyggande specialpedagogiska arbete, säger Fredrik Malmberg.

Det senaste året har SPSM fokuserat lite extra på att erbjuda stöd för elever med språkstörningar. Förebyggande och reaktivt arbete med inriktning mot skolfrånvaro kopplat till psykisk ohälsa är ytterligare ett område där man lägger lite extra resurser för tillfället.

– Vi är redan i dagsläget lättillgängliga, inte minst via vår tjänst ”Fråga en rådgivare”, dit skolor kan ringa för att få råd och tips. Eftersom vår ambition är att nå ut till fler skolor som verkligen är i stort behov av vårt stöd satsar vi nu på att bli ännu mer lättillgängliga, bland annat genom att stärka det lokala arbetet byggd på analyser av våra tjugo lokalkontor runtom i landet om vilket stöd skol-Sverige behöver. I vår planerar vi även att arrangera skolcheferdialoger tillsammans med Skolverket och Skolinspektionen för att kartlägga hur behovet av vårt stöd ser ut i olika län, säger Fredrik Malmberg.

Digitala övningar underlättar spanskan

Färre böcker att hålla reda på, bättre koll på elevernas utveckling och snabbare återkoppling. Det finns många fördelar med digitala läromedel. På Viktor Rydbergs skola Vasastan testas nu digitala övningsböcker i spanska.

DIGITALA LÄROMEDEL

TEXT CRISTINA LEIFLAND

Det var under en lärarkväll hos Sano-ma Utbildning som Kristin Tossavainen, lärare i spanska och musik på Viktor Rydbergs skola Vasastan, och en kollega upptäckte det nya digitala läromedlet i spanska, ¡Qué bien!. Det var då helt nytt och Viktor Rydbergs skola Vasastan är sedan terminsstarten i höstas testskola för övningsboken.

Efter en termins erfarenheter konstaterar Kristin att digitala läromedel har många fördelar jämfört med de traditionella fysiska övningsböckerna. Kristin tycker att ¡Qué bien! är mycket användarvänligt och har en utmärkt lärarhandledning. Största fördelen är

Kristin Tossavainen, lärare i
spanska och musik på Viktor
Rydbergs skola Vasastan.

kanske att man som lärare har mycket bättre översikt över de enskilda elevernas utveckling och snabbare kan fånga

FOKUS ÄR PÅ förmågorna som vi jobbar med och uppgifterna är nära kopplade till läroplanen, vilket är en trygghet för oss lärare

upp dem som halkat efter eller har andra svårigheter, menar hon.

– Jag ser tydligt hur varje enskild elev jobbar och kan ge snabb återköpp-

ling. Fokus är på förmågorna som vi jobbar med och uppgifterna är nära kopplade till läroplanen, vilket är en trygghet för oss lärare. Både elever och lärare sparar också tid genom att många uppgifter är självriktande.

Tillgängligt överallt

En stor fördel för eleverna är att de slipper att komma ihåg de fysiska böckerna.

– Många tycker att det är väldigt skönt. ¡Qué bien! finns tillgängligt överallt och då är det mycket större

chans att alla gör sina läxor och andra övningar, säger Kristin Tossavainen. Hon vill också lyfta fram den bredare kunskap om hur man använder en dator som digitala läromedel ger.

– Många tror att datorkunskap är en medfödd förmåga hos dagens ungdomar. Men deras färdigheter är ofta ganska begränsade till spel och sociala medier. Genom digitala läromedel lär de sig att skapa dokument, mejla, navigera och hitta ny kunskap. Samt inte minst att vara källkritiska. Allt detta är ovärderligt i deras fortsatta studier och yrkesliv.

A young girl with brown hair in two pigtails, wearing black-rimmed glasses and a blue and white striped shirt, is smiling broadly while holding a tablet. The tablet screen is blue and displays the text 'Hur digital är du?'. The background features large, overlapping geometric shapes in shades of green and blue.

Hur digital är du?

Lika *fast* olika

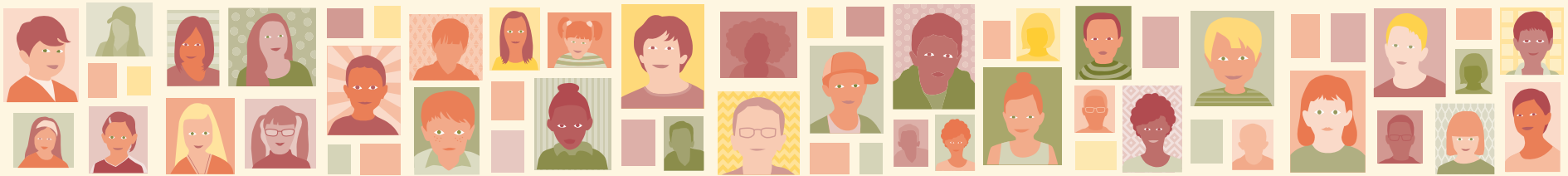
Hos Liber får du lika pålitligt innehåll oavsett vilken förpackning du väljer. Vi förädlar idéer, forskning och kunskap till läromedel av högsta kvalitet, både i tryckt och digitalt format.

Testa Liber Digital på liber.se/liberdigital

kundservice.liber@liber.se
Tel 08 690 90 00
www.liber.se

ÅK 4-9

Tycker du också att alla ska nå målen med sin utbildning?

"Det är så häftigt att se elevernas utveckling och glädjen i att lära sig."

Kristina Lindholm,
lärare på specialskola

Specialpedagogiska skolmyndigheten erbjuder meningsfulla, intressanta och utvecklande arbetsuppgifter i en stimulerande miljö.

Hos oss får du arbeta för allas lika värde i en organisation där delaktighet och engagerade medarbetare värderas högt. Våra arbetsplatser är tillgänglighetsanpassade med bland annat tillgång till hörselslingor, tolk och synanpassning. Vi tycker det är viktigt att ha medarbetare som mår bra och satsar därför mycket på friskvård och kompetensutveckling.

Myndigheten har tolvhundra medarbetare och verksamhet över hela landet. Specialpedagoger, lärare,

utredare, elevassistenter, rektorer, psykologer och andra experter har samma viktiga uppdrag och mål: Vi jobbar för att alla i förskolan, skolan och vuxenutbildning ska få möjlighet att utvecklas och nå målen för sin utbildning – oavsett funktionsförmåga.

Vill du bidra till Sveriges största kunskapsbank inom specialpedagogik? På www.spsm.se/ledigajobb finns mer information om vad vi erbjuder.

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Telefon 010 473 50 00. Texttelefon 010 473 68 00. www.spsm.se

Kvalitetsarbete är navet i en förändring

– Kvalitetsarbete är viktigt för en skola, det är själva navet för att hitta en tydlig struktur, utveckling och riktning framåt, säger Sofia Henderup Larsson, utbildningschef för grund- och grundskolan i Trelleborgs kommun.

KVALITETSARBETE

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

Sofia Henderup Larsson är förhållandevis ny på posten som utbildningschef för grund- och grundskolan i Trelleborg. Hon kommer närmast från en tjänst som rektor på Södervångskolan i Vellinge där hon förra året utsågs till Årets Yrkesperson av kommunens Rotaryklubbar. Utmärkelsen fick hon för att ha stimulerat elever, lärare och annan skolpersonal så att skolan gjorde den mest framgångsrika kvalitetsförbättringen i landet bland alla de skolor som granskats av det externa företaget Q-steps.

Nu är siktet inställt på att ta skolorna i Trelleborgs kommun på en liknande kvalitetsresa.

– Det grundläggande arbetet är detsamma, oavsett om det handlar om en skola eller många. Mycket handlar om att kartlägga rätt saker, fokusera på ett område i taget och utveckla det så att arbete som görs åstadkommer förändring i hela organisationen, säger Sofia Henderup Larsson.

VI MÅSTE SKAPA kulturer där det är viktigare att våga göra saker och försöka än att göra rätt hela tiden

ring i hela organisationen, säger Sofia Henderup Larsson.

Uthållighet

Här gäller det dock att ha tålamod, för att förändra verksamheter tar tid.

– Forskning visar att förändringar i genomsnitt tar sju till åtta år innan de

är implementerade fullt ut. Därför är det viktigt att inte byta inriktning för ofta, utan ägna ett antal år att lägga all kraft och utveckling på det område som valts ut.

Hon påpekar att väntan på förändring kan kännas lång, men de första åren i processen är i gengäld de mest spännande.

– Det är ju då man verkligen sitter tillsammans, kartlägger nuläget och diskuterar olika strategier. När vi vågar titta på var vi faktiskt befinner oss, vad vi behöver och vilken kompetensutveckling som behövs, det är då vi kan åstadkomma förändring på riktigt. Att ändra en sak i taget och sedan se effekterna gör att arbetet blir allt roligare med tiden.

Tre grundpelare för ett lyckat kvalitetsarbete är enligt Sofia Henderup Larsson organisation, delaktighet och systematik.

– Viktigt är att planera, genomföra och följa upp tillsammans. Likaså att det får lov att vara en minuseffekt ibland. Vi måste skapa kulturer där det är viktigare att våga göra saker

Sofia Henderup Larsson, utbildningschef för grund- och grundskolan i Trelleborg.

och försöka än att göra rätt hela tiden. Om avstämningar visar att den valda vägen inte är den rätta går det alltid att göra ett omtag och hitta en riktning som bättre överensstämmer med målbilden.

Danska skolor långt fram i användningen av digitala läromedel

Den svenska skolan ligger långt framme när det gäller investeringar i digital teknik. Men för användning av digitala läromedel i undervisningen ser bilden lite annorlunda ut. I Danmark har man där kommit betydligt längre.

DIGITALISERING I DANMARK

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

EduLab har levererat digital matematik till grundskolor i Danmark sedan 2010. Sedan en tid tillbaka finns deras verktyg, Matematikportalen, även tillgänglig för svenska skolor.

– Utgångspunkten har från första början varit att göra matematikmaterialet lättillgängligt för både lärare och elever. Vår grundfilosofi är att verktyget ska ge frihet till att differentiera undervisningen och göra läraren ännu bättre på sitt arbete. En

Kasper Holst Hansen, grundare av EduLab.

stor fördel är att systemet är adaptivt, så att varje elev utmanas på sin nivå, samtidigt som kunskaperna fördjupas och breddas. Det gör att varje elev kan lyckas med matematik, säger företagets grundare, Kasper Holst Hansen.

Han berättar att inköpsfördelningen mellan digitala och analoga läromedel till den danska skolan numera är 50/50 – en följd av den danska statens kraftfulla investering i digitala läromedel.

Under 2012–2017 satsades 500 miljoner danska kronor på it, varav merparten gick till digitala lärverktyg. En satsning som mottagits väl, inte minst av eleverna som använder Matematikportalen.

– Under förra läsåret besvarades 300 miljoner matematiska uppgifter i vår portal. Det motsvarar tio uppgifter i sekunden, dygnet runt, året om. Då ska man veta att cirka 50 procent är frivilliga uppgifter som alltså inte har getts

av läraren utan som eleverna tagit itu med helt frivilligt.

Liknande utveckling

Det goda mottagandet, menar Kasper Holst Hansen, hänger ihop med att eleverna finner nöje i att arbeta med verktyget och att uppgifterna kan lösas via både mobil och dator.

– Eleverna har bokstavligen matematikuppgifterna i fickan och kan arbeta med dem i stort sett var och när som helst. Men Matematikportalen står inte för sig själv utan ska ingå i lärarens plan för undervisning. En stor fördel är att lärarna kan ägna mer tid åt den enskilda eleven. De behöver inte lägga tid på att hitta en nivå på sin undervisning som ska passa hela gruppen samtidigt.

Om fem år är han övertygad om att de digitala läromedlen vunnit mark även i Sverige.

– Den digitala it-investeringen i form av infrastruktur och hårdvara är redan avklarad. Nu hoppas jag att fler svenska skolor inser teknikens möjligheter och vågar prova digitala läroverktyg på allvar, avslutar Kasper Holst Hansen.

I Södertälje är undervisningens kvalitet i fokus

Monica Sonde, utbildningsdirektör i Södertälje, har ett tydligt uppdrag – att stärka kvaliteten i utbildningen och förbättra elevernas resultat. Arbetet är ständigt pågående och framgångsrikt.

– Vi arbetar hårt, systematiskt, strukturerat och forskningsbaserat med tydligt fokus på kvalitet i undervisningen.

LEDARSKAP

TEXT CRISTINA LEIFLAND

Monica Sonde har ansvar för kommunens samtliga förskolor, grundskolor, grundsärskolor, gymnasier och vuxenutbildning. Det är ett stort uppdrag, men uppgiften är glasklar.

– Det finns en stark samsyn mellan politiker, tjänstemän och skolan. Allt vi gör ska syfta till att stärka undervisningen, säger hon.

I kommunen finns 19 grundskolor och fyra grundsärskolor med totalt cirka 10 000 elever. Under de senaste åtta åren har elevernas resultat kontinuerligt förbättrats och det finns flera faktorer som ligger bakom framgångarna.

Det handlar om att stärka och utveckla rektorers ledarskap och att de verkligen har fokus på sitt pedagogiska uppdrag. De ska vara nära undervisningen, så att de kan se och stötta sina

VI KAN PRATA ihjäl oss om förbättringar och nya metoder, men de är bara intressanta om de leder till konkreta, förbättrade arbetssätt

lärare och säkra hur det går. En annan framgångsfaktor är att utveckla ett kollegialt lärande, både för lärare och för skolledare. Där är bland annat utvecklingslärarna en central del.

Monica Sonde, utbildningsdirektör i Södertälje.
Foto: Ulrich Schulte

– Vi har åtta särskilt skickliga, centralt anställda utvecklingslärare, som har riktade uppdrag och som samarbetar med olika skolor och jobbar direkt i undervisningen tillsammans med de ordinarie lärarna. Det är en gedigen, praktisk kompetensutveckling och det är viktigt att den är konkret, berättar Monica Sonde.

Konkreta arbetssätt

Regelbundna kompetensutvecklingsdagar för alla lärare i grundskolan är ett annat inslag. Här, liksom med annat i Södertäljes modell, är tonvikten på

konkreta arbetssätt, som kan omsättas i den dagliga undervisningen och som hänger ihop med skolornas interna utvecklingsarbete.

– Det gäller allt vi gör – det ska inte stanna vid en massa ord. Vi kan prata ihjäl oss om förbättringar och nya metoder, men de är bara intressanta om de leder till konkreta, förbättrade arbetssätt. Uppföljningar och utvärderingar blir helt centrala inslag i allt förändringsarbete, säger hon.

– Uppföljning innebär att vi letar efter spår och bevis på att vi är på rätt

väg och att det syns i undervisningen hos eleverna. Detta är något som verkligen särskiljer Södertälje. Ett konkret exempel är att lärare filmar sin undervisning och analyserar materialet tillsammans med kollegor.

Likvärdighet

Södertälje är en av Sveriges mest mångkulturella kommuner och Monica Sonde har en tydlig målsättning – kommunen ska bli Sverigeledande när det gäller att utveckla undervisningen så att familjebakgrunden har minskad betydelse.

– Att ge lärare stöd i bedömningen av elevernas kunskaper är oerhört viktigt för att vi ska få en likvärdig skola. Därför arbetar vi med sambedömning mellan skolor. Digitala lärverktyg kan vara bra men bara när undervisning och lärande gynnas; digitalisering är inte ett mål sig. Det är lika viktigt att medvetet kunna välja bort digitala verktyg i vissa moment, som att aktivt välja dem.

Skolan i Sverige står inför många utmaningar. Monica Sonde framhåller att genom att ta till sig forskning om framgångsfaktorer och att fokusera, prioritera och konkretisera arbetet kan man göra skillnad för varje elev.

– Det är fantastiskt att få vara en del av kraften i kommunen. Jag är stolt varje dag, men ibland också förtvivlad. Det finns fortfarande mycket som behöver förbättras. Men den dagen man inte längre är engagerad och bekymrad är det väl dags att sluta.

Det främjar skolans digitalisering

Varje år delas Guldäpplet ut, ett lärarstipendium som belyser lärares engagemang för och arbete med digitalisering. Amelie Wahlström, rektor på Rudsskolan i Karlstad, tilldelades årets pris för att hon som rektor visat prov på ledarskap som krävs för att lyckas i det digitaliseringsarbete som skolan står inför.

GULDÄPPLET

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– En av mina främsta framgångsfaktorer i att leda digitaliseringsarbetet är att verkligen våga satsa, långsiktigt och

konsekvent. När vår skola involverades i ett digitaliseringsprojekt som initierats av flera privata företag bestämde vi oss för att verkligen göra en gemensam och långsiktig kraftsamling. Som rektor är det viktigt att våga staka ut riktningen, visa att digitaliseringsarbetet är viktigt och vara tydlig med att kontinuerligt

kommunicera den övergripande visionen, säger Amelie Wahlström.

Goda exempel främjar lärande

Att lyfta fram goda exempel bland lärarna och därigenom främja kollegialt lärande när det gäller digitalisering är ytterligare en framgångsfaktor för Amelie Wahlström.

– Det är viktigt att uppmärksamma och tillvarata all den digitala kompetens som finns bland lärarna genom att skapa en kultur där lärarna ges möjlighet att föra vidare sina digitala erfarenheter till varandra. Jag tror också

Amelie Wahlström.

mycket på att ingjuta mod i lärarna genom att uppmuntra dem att våga prova sig fram med olika digitala verktyg. Viktigast av allt är förmodligen mitt genuina engagemang för digitaliseringen av skolan. Jag brinner verkligen för det här, vilket förhoppningsvis har smittat av sig på lärarna, säger hon.

Rankingen är viktig för skolans utveckling

Lärarförbundet utser sedan sjutton år tillbaka Sveriges bästa skolkommun. Rankingen sätter fokus på kommunernas viktiga roll som huvudmän för skolan.

ÅRETS SKOLKOMMUN 2018

TEXT ANNIKA WILHBORG

Vår ranking har under många år bidragit till att få igång lokala samtal kring styrkor och förbättringsåtgärder i kommuner runtom i landet. Lärares förutsättningar är centrala för elevernas

BÄSTA SKOLKOMMUN sätter ljuset på vad som behöver göras för att skapa en skola med hög kvalitet

kunskapsutveckling och de kommuner som arbetar medvetet med att säkra rätt förutsättningar lyckas också i Bästa skolkommun, säger Lärarförbundets ordförande Johanna Jaara Åstrand.

Bästa skolkommun rankar inte enskilda skolor eller lärare. Istället rankas hur kommuner har satsat på sin skola, och vad de får ut utifrån 13 olika kriterier. Bland annat mäts andel utbildade lärare, lärartäthet, genomsnittligt meritvärde i årskurs nio, andelen elever som är godkända i alla ämnen i årskurs nio samt resurser till undervisningen.

Driver på satsningar

– Bästa skolkommun sätter ljuset på vad som behöver göras för att skapa en skola med hög kvalitet som är likvärdig för alla elever. Det som kännetecknar de kommuner som lyckas är att de har en gemensam målsättning, en plan för vad som krävs för att nå dit och en konstruktiv dialog om nödvändiga åtgärder, säger Johanna Jaara Åstrand.

Sveriges bästa skolkommun är den största och bredaste rankingen i sitt

Johanna Jaara Åstrand, ordförande i Lärarförbundet.
Foto: Lärarförbundet

slag. Bästa skolkommun är inte bara ett verktyg för att visa hur mycket landets 290 kommuner väljer att satsa på skolan – det är också ett verktyg för att synliggöra nödvändiga åtgärder.

– Det viktigaste är att man som kommun har koll på sin egen utveckling och en idé om vad man vill med sin skola. Idag står tyvärr lärarbristen i vägen för varje elevs rätt att undervisas av utbildade, behöriga lärare. För att fler ska vilja bli och förbli lärare behöver Sverige attraktiva lärararbetsgivare som värnar om och värderar sin lärarkår överallt, säger Johanna Jaara Åstrand.

BÄSTA SKOLKOMMUN 2018

Plats	Kommun	Poäng	2017
1	Vellinge	732	1
2	Orust	930	2
3	Vadstena	1045	12
4	Båstad	1089	21
5	Torsby	1165	87
6	Borgholm	1172	26
7	Ödeshög	1274	74
8	Piteå	1281	6
9	Karlsborg	1321	129
10	Kalmar	1327	4

Jag vill göra alla barn bättre på matematik. Se hur på Matematikportalen.se

MATEMATIK PORTALEN

Matematikportalen drivs av Gleerups

Kasper Holst Hansen,
CEO EduLab.

Foto: Egon Gade

Många lärare kan tänka sig att arbeta på mindre ort

87 procent av grundskollärarna kan tänka sig att arbeta på en mindre ort. Bra lön, rimlig arbetsbelastning, bra arbetskamrater och en bra arbetsmiljö är de viktigaste faktorerna som kan öka intresset för att arbeta på en mindre ort. Det framgår av Framtidens Karriär – Grundskollärares undersökning bland ett slumpmässigt urval av lärare runtom i Sverige.

ARBETA PÅ MINDRE ORT

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Det är verkligen glädjande och till viss del även överraskande att så många grundskollärare kan tänka sig att arbeta på en mindre ort. Samtidigt avspeglas inte undersökningsresultatet i vår kommun eftersom det för vår

del snarare blivit svårare att rekrytera lärare till små skolor på våra mindre orter, säger Pia Ehrnlund Bengtsson, verksamhetschef för grundskola på Barn- och utbildningsförvaltningen i Vimmerby kommun.

Att bra lön, rimlig arbetsbelastning, bra arbetskamrater och en bra arbetsmiljö rankades högst vad gäller faktorer som kan öka lärarnas intresse för att arbeta på en mindre ort är, enligt

Pia Ehrnlund Bengtsson, inte särskilt förvånande.

– Det är nog faktorer som är viktiga för de allra flesta grundskollärare, oavsett om de arbetar på en mindre, medelstor eller stor ort. En av de främsta

EN AV DE främsta fördelarna med att jobba på en mindre ort är att man har en nära samverkan med sina kollegor

fördelarna med att jobba på en mindre ort är att man har en nära samverkan med sina kollegor. Antalet medarbetare är i allmänhet färre på skolor på mindre orter, vilket gör det naturligt med ett nära samarbete och att man som lärare hjälper till där det behövs som mest, säger Pia Ehrnlund Bengtsson.

Arbeta nära skolläningen

Ytterligare en fördel med att arbeta på en mindre ort är, enligt Pia Ehrnlund Bengtsson, att man som lärare ofta har goda möjligheter att påverka verksam-

Pia Ehrnlund Bengtsson, verksamhetschef för grundskola på Barn- och utbildningsförvaltningen i Vimmerby kommun.

heten, att man är nära skolläningen och att man verkar på en ort där skolan fyller en central funktion och där det många gånger finns aktiva föräldraföreningar.

– På de allra minsta skolorna får lärarna ofta undervisa på flera nivåer samtidigt, vilket förstås ställer höga krav på dem. Samtidigt har lärare på mindre orter ofta goda möjligheter att själva utforma sin egen undervisning. Närheten till naturen som ofta kan användas som klassrum uppskattas nog också av många lärare, säger Pia Ehrnlund Bengtsson.

KAN DU TÄNKA DIG ATT ARBETA PÅ EN MINDRE ORT?

Pilotskolor utvecklar framtidens läromedel

Som pilotskola har skolor möjlighet att vara med och utveckla och påverka utformningen av framtidens läromedel. En av de skolor som valt att vara pilotskola och testat ett nytt digitalt läromedel för högstadiets matematikundervisning är Stenbackaskolan i Asarum i Karlshamns kommun.

DIGITALA LÄROMEDEL

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Vårt samarbete med Liber inleddes när jag såg en annons i Lärartidningen där de efterlyste pilotskolor som ville vara med och utveckla ett nytt digitalt läromedel för matematik. Vi har använt matematikboken XYZ i vår undervisning i flera år och såg nu möjligheten att vara en av fem skolor i Sverige som fick vara med och tycka till om utvecklingen av boken i digitalt format, säger

Anette Persson, förstälärare i matematik och NO på Stenbackaskolan.

Både hon och eleverna ser flera fördelar med att använda ett digitalt läromedel i matematik. Via det digitala läromedlet kan eleverna få ett helt annat stöd än när de enbart använder fysiska läroböcker.

Erbjuder mer stöd

– Eleverna har tillgång till filmer, teorböcker och ledtrådar som ger dem stöd. De får snabb feedback när de jobbar med uppgifter och jag kan snabbt överblicka hur det går för dem eftersom

JAG KAN ABSOLUT rekommendera andra skolor att bli pilotskolor och på så sätt delta i utvecklingen av nya läromedel

uppgifterna blir antingen gröna, gula eller röda beroende på om de klarat av att lösa dem eller inte. Det gör i sin tur att jag sparar tid som jag istället kan lägga på de elever som behöver mer

Anette Persson, förstälärare i matematik och NO på Stenbackaskolan i Asarum i Karlshamns kommun.

stöd. Eleverna uppskattar också att de alltid har tillgång till sin digitala mattebok, bland annat via mobilen, och att de kan få hjälp av en mattelärare även när jag inte är där, säger Anette Persson.

Det digitala läromedelsstödet innebär att även elever som inte kan få hjälp med matteboken av sina föräldrar hemma kan få stöd och hjälp när det behövs som mest.

– Jag kan absolut rekommendera andra skolor att bli pilotskolor och

på så sätt delta i utvecklingen av nya läromedel. Det är verkligen givande att vara pilotskola, eleverna känner att de gör en viktig insats, kan påverka och att deras synpunkter räknas. Vi har en jättebra dialog med Liber, som är lyhörda för våra tankar och synpunkter. Jag tycker att läromedel bör utvecklas i samverkan mellan lärare, elever och läromedelsutvecklare. Vi betraktar ju saker och ting från olika perspektiv, säger Anette Persson.

Därför valde vi Malmö!

Fråga en som vet!

ANGELICA ORTEGA,
klasslärare Stapelbäddsskolan

JENNY ESBJÖRNSDOTTER KARLSSON,
förstelärare Rosengårdsskolan

"Malmö stad satsar på sina anställda. Vi har möjlighet att studera och utvecklas inom yrket. Det är en arbetsgivare som vågar tänka nytt – man ser inte hinder utan möjligheter."

Vad gör du på ditt jobb?

– Jag är klasslärare i årskurs 1 och undervisar i de flesta ämnen. Jag är även med i en grupp på skolan som arbetar med skolans åtaganden. Utöver detta är jag ansvarig för att leda elevrådet.

Vad gör läraryrket så roligt?

– Att ingen dag är den andra lik. Utbytet med elever och kollegor är något som jag tror är unikt. Jag får möjlighet att se elevernas utveckling samtidigt som jag som lärare utvecklas hela tiden. Jag får se glädjen i elevernas ögon när de upptäcker att de lärt sig någonting nytt eller har fått förståelse för något som tidigare var främmande.

Vilka utmaningar möter du i ditt jobb?

– Att få tiden till att räcka till enskilda elever varje dag. Det kan även vara en utmaning att individanpassa undervisningen, där är det mycket viktigt med kollegorna då man tillsammans kan komma fram till vad som skulle funka för eleverna.

Vad skulle du säga till lärare som funderar på att söka jobb inom Malmö stads grundskolor?

– Gör det, våga satsa! Du kommer inte att ångra dig! Läraryrket är ibland tufft men ett underbart yrke. Vill du ha en trygg och säker arbetsgivare så satsa på Malmö stad. ■

"Att börja på Rosengårdsskolan är det bästa jag gjort. Drivet, engagemanget och den kollegiala samarbetsviljan över gränser är fantastisk."

Vad gör du på ditt jobb?

– Jag är förstelärare och ingår just nu i ett arbetslag som undervisar elever i årskurs 3. Tillsammans med mina förstelärarkollegor håller jag bland annat i kompetensutveckling som ska leda till högre måluppfyllelse på vår skola.

Vad gör läraryrket så roligt?

– Det är inspirerande att få göra skillnad för den enskilde eleven och att skapa en likvärdig skola för alla. Det också en förmån att få utvecklas i det dagliga arbetet med elever och kollegor.

Vilka utmaningar möter du i ditt jobb?

– Vårt samhälle idag speglas av en fantastisk mångfald och så gör även våra klassrum runt om i landet. Som lärare möter jag individer med olika behov och jag måste anpassa min undervisning så att den passar alla. Det är skolan som ska anpassa sig efter eleverna och inte tvärtom, det är en stor utmaning.

Vad är det bästa med Rosengårdsskolan?

– Vi är ett starkt kollegium som brinner för våra elever och vår undervisning. Alla våra elever har ett annat modersmål än svenska. Det ställer höga krav på oss pedagoger och vi behöver utveckla vår undervisning för att möta dessa behov då alla elever ska nå samma kunskapskrav. Tillsammans besitter vi på Rosengårdsskolan en stor kompetens. Vår positiva anda driver oss framåt i att utveckla våra elever så långt det bara går. ■

Var med och skapa varje elevs bästa skola tillsammans med 5650 kollegor i Malmö stads grundskolor. Hos oss får du ett unikt pedagogiskt stöd, flera möjligheter till karriärutveckling och en konkurrenskraftig lön. Få svar på dina frågor och se alla lediga tjänster på malmo.se/fragaensomvet

Malmö stad

Friskolor och kommunala skolor – inget motsatsförhållande

– Vi vill komma bort från frågan om ägandeform och istället arbeta tillsammans med kommunala skolor och huvudmän kring skolutveckling. Vi kan dela med oss av vår syn på utbildning och en högkvalitativ skola, där vi möter varje enskild elev, säger Fredrik Lindgren, vd för Kunskapsskolan.

FRISKOLOR

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

Friskolor och kommunala skolor är inget motsatsförhållande. Det säger Fredrik Lindgren, som tycker att det är hög tid att lägga den ideologiska debatten om huvudmannaskap åt sidan för att istället börja samverka på allvar och hjälpa varandra, skolorna emellan, så att svensk skola hela tiden utvecklas.

– Fler och fler ser fördelarna med samverkan. Kunskapsskolan verkar re-

Fredrik Lindgren, vd för Kunskapsskolan.

dan i flera olika sammanhang som till exempel forskningssamarbeten inom STLS och Ifous, där både fristående och kommunala huvudmän deltar, säger Fredrik Lindgren, som förutom vd för Kunskapsskolan även är styrelseledamot i Friskolornas Riksförbund.

Viktig roll

Han påpekar att många kommuner står inför en stor demografisk utmaning i att skapa fler utbildningsplatser.

– Det kräver mycket resurser och här kan friskolorna spela en viktig roll. Dels för att kunna erbjuda kommuninvånarna en mångfald av kvalitativa skolor, dels för att bära en del av investeringsbördan med att skapa fler skolplatser.

En aktuell utmaning för friskolorna, precis som för de kommunala skolorna, är lärarbristen.

– Ett sätt att komma tillrätta med problemet är att hela tiden se över och utveckla lärarnas arbetsmiljö. Hos oss

har vi till exempel förenklat planeringen och efterarbetet, minskat administrationen och utvecklat elevhälsan.

Men det är också viktigt att skapa karriärvägar, bra kollegialt samarbete och möjligheter till kompetensutveckling för att våra medarbetare ska trivas och känna att de går framåt.

Framtidens skola ser Fredrik Lindgren som en mångfald av inriktningar.

– Individanpassad utbildning är nyckeln till framgång. Det är så man kan möta varje elev och få eleven att bli motiverad att nå längre i sin kunskapsinhämtning. Jag tror att detta kommer att bli enklare tack vare digitaliseringen som ger oss möjligheter att anpassa undervisningen.

Han påpekar även vikten av att ha noggranna rutiner för regelbunden uppföljning av eleverna och deras utveckling.

– Tåta och stöttande samtal kring lärandet skapar värdefulla relationer som gagnar både lärare och elever. Vi ska skapa en god skola för alla, oavsett vem som är huvudman, säger Fredrik Lindgren.

Framgångsrik elevhälsa kräver samverkan och kvalitetsuppföljning

En välfungerande elevhälsa är en viktig stödfunktion och en förutsättning för att kunna skapa en lärmiljö där både elever och skolpersonal kan trivas och må bra. Elevhälsa är en resurs som finns där för att stötta såväl pedagoger som elever med främjande och förebyggande arbete på organisations-, grupp- och individnivå.

ELEVHÄLSA

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Alla på skolan har ett gemensamt uppdrag i att bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

– Elevhälsa är en viktig stödfunktion för såväl elever som pedagoger och övrig skolpersonal. Elevhälsans professioner har en värdefull spetskompetens

och har samtidigt ett brett främjande och förebyggande uppdrag på organisations-, grupp- och individnivå, säger Catharina Högström, chef för elevhälsa i Sandvikens kommun.

ELEVHÄLSA ÄR EN viktig stödfunktion för såväl elever som pedagoger och övrig skolpersonal

Hon påminner om att elevhälsan även bör fungera som en stödfunktion för skolläningen, exempelvis i samband med beslutsfattande som kräver expertkompetens från skolpsykologer och skolsköterskor.

Underlättar prioritering

En utmaning i elevhälsoarbetet är att tydliggöra uppdraget och att arbeta med det främjande och förebyggande arbetet på organisations-, grupp- och individnivå. Ytterligare en utmaning är, enligt Catharina Högström, att introducera ett systematiskt kvalitetsarbete

för att kunna följa upp de insatser som genomförs.

– Eftersom elevhälsans uppdrag är så brett finns det många fördelar med att tydliggöra vårt viktigaste uppdrag. Det gör det till exempel lättare att prioritera rätt och veta vad vi ska fokusera på. En långsiktig strategisk planering för det främjande och förebyggande arbetet kan också underlätta. Det är också viktigt att elevhälsans utgångspunkt är det salutogena perspektivet, alltså att man utgår från friskfaktorer när man planerar elevhälsoarbetet och resonerar kring elevers lärande och hälsa. Det ingår även i elevhälsans roll att hålla sig uppdaterad om de senaste forskningsresultaten, säger Catharina Högström.

Utvärdera på kommunnivå

Hon betonar att mer resurser till elevhälsan inte per automatik innebär att arbetet blir mer effektivt. Minst lika viktigt är att analysera arbetssätten för att komma fram till om man får den effekt man har tänkt sig.

– En avgörande framgångsfaktor för elevhälsa är att hitta en fungerande

Catharina Högström, chef för elevhälsa i Sandvikens kommun.

samverkan inom elevhälsoteamet, annars är det lätt hänt att varje profession verkar i sitt eget stuprör. Jag tycker också att man med jämna mellanrum behöver lyfta blicken och utvärdera elevhälsoarbetet på kommunnivå och analysera skillnader och likheter med det man ser på skolnivå, säger Catharina Högström.

Bra lön och gott ledarskap i topp

Bra lön, bra ledarskap samt bra team och arbetskamrater hamnar i topp i Framtidens Karriär – Grundskollärares senaste undersökning där 500 lärare svarat på vad anser utmärker en attraktiv arbetsgivare.

ATTRAKTIVA ARBETSGIVARE

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

En framgångsfaktor för att vara en attraktiv arbetsgivare, menar Joakim Östling, grundskolechef i Huddinge, är att alla medarbetare i en skola, oavsett uppgift, ska kunna se sin egen arbetsinsats i ett större perspektiv.

– Varje klass och skola har en egen resa att göra. En av mina främsta uppgifter som skolchef är att koppla ihop dessa resor till vad vi vill uppnå på grundskoleförvaltningen och i kommunen i stort.

Ett steg i den riktningen är att Huddinge sedan en tid tillbaka har kom-

munövergripande förstelärare som koordinerar förstelärarnas uppdrag och fungerar som länkar mellan skola och kommunhus.

– Dessa tjänster har initialt varit knutna till ämnen. I nästa steg är vår tanke att koppla på förstelärare som är tydligare knutna till kommunens utvalda huvudområden för skolutveckling.

Tydlig identitet och prägel

En fråga som grundskoleförvaltningen i Huddinge dryftat under en tid är vad som ska vara lika för alla skolor och vad som kan variera.

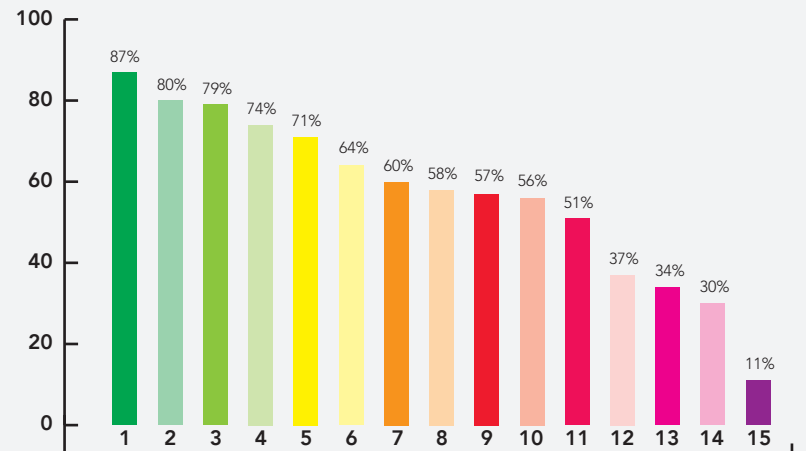
Joakim Östling, grundskolechef i Huddinge.
Foto: Gonzalo Irigoyen

– Här behöver vi hjälpas åt och tillsammans med skolledning och lärare komma fram till vad som ska vara koncernövergripande och vad som ska vara möjligt att anpassa efter varje skola och för varje lärare. Inom fem år hoppas jag att varje skola har sin egen tydliga identitet och prägel samtidigt som det finns en gemensam tråd som löper genom

hela utbildningsresan i Huddinge kommun.

VILKA FAKTORER KÄNNETECKNAR EN ATTRAKTIV ARBETSGIVARE?

Vilka av följande faktorer kännetecknar en attraktiv arbetsgivare inom grundskolan? (Ange gärna flera.)

1 Bra ledarskap/uppbackning från rektor	8 Bra fysisk arbetsmiljö
2 Bra lön	9 Mindre administration
3 Bra team/arbetskamrater	10 Förenklad dokumentation
4 Att kunna ägna sig mer åt undervisning	11 Möjlighet till kompetensutveckling
5 Bra psykisk arbetsmiljö	12 Motiverade elever
6 Möjlighet att påverka sin arbetssituation	13 Flexibel arbetstid
7 Mindre klasser	14 Bra karriär- och utvecklingsmöjligheter
	15 Obligatoriska möten

Grundskollärarnas råd till den nya riksdagen

Mer resurser till både barn och lärare, riktlinjer för antal elever per klass, likvärdig skola med staten som huvudman och enklare betygskriterier. Det är några av de beslut som grundskollärarna anser att den nya riksdagen ska fatta.

LÄRARNAS RÅD TILL RIKSDAGEN

TEXT MARIANNE SJÖBERG

Ett slumpmässigt urval av grundskollärare har svarat på frågan "Vilka beslut angående grundskolan anser du att den ny tillsatta riksdagen ska fatta?" Här redovisas en sammanfattning av svaren.

Elever med särskilda behov

Nästan hälften av de tillfrågade angav att mest resurser ska läggas på elever med särskilda behov och mindre klasser. Man menar att det måste finnas alternativ för elever som inte fungerar

i "vanlig" klass och att elevantalet per lärare blir rimligt. Resurser ska ges så att elever som behöver stöd ska få det av utbildade och professionella pedagoger under hela skoldagen. Det finns en risk att utan dessa resurser får vi fler elever som blir "hemmasittare" då skolmiljön är omöjlig för dem. Det ska finnas riktlinjer för antal elever i varje klass på de olika stadierna.

Högre lön för lärarna

Lönerna för "lojala lärare med behörighet som jobbat länge" behöver lyftas ordentligt. Lärarlönerna måste komma i nivå med andra yrken i samhället som har lika lång utbildning. Förutom lönerna måste det också satsas på skolans arbetsmiljö och inköp av rätt och passande utbildningsmaterial.

"Mer pengar till skolan där framtidens medborgare utbildas."

Många ser behöriga lärare som känner sig nöjda med sin arbetssituation som en självklarhet. Man efterlyser fler vuxna i skolan som är intresserade av att arbeta med barn och ungdomar. Förslag ges på att anställa fler assis-

terande pedagoger. Man ska också ge möjlighet till fler specialpedagoger.

I svaren finns många som vill ha en likvärdig skola för alla, oberoende av var man bor i landet. Man menar att skolan återigen ska ha staten som huvudman.

Betyg och administration

Här anser man att betyg inte bör ges förrän i årskurs 6 eller 8. Betygskriterierna ska göras enklare att förstå, både för lärare som ska göra bedömningen och för elever så att de tydligt har klart för sig vad som krävs för att uppnå de olika målen.

Administrationn har ökat dramatiskt och arbetsbördan känns omöjlig för många lärare. Ett tydligt önskemål är att ge lärarna mer tid till för- och efterarbete av lektioner, tid till reflektioner, samtidigt som mycket av administrationen kan läggas på assistenter. Mycket onödig tid läggs också på möten.

"Lita på att lärarna gör ett bra jobb och ge dem de rätta förutsättningarna."

Foto: Ingemar Edfalk/Sveriges riksdag

LÄRARNAS RÅD

Råd till riksdagen angående grundskolan

1. Resurser till barn med särskilda behov
2. Riktlinjer för antal elever per klass
3. Högre lön till lärare
4. Likvärdig skola med staten som huvudman
5. Enklare betygskriterier
6. Administrativ avlastning
7. Fler vuxna i skolan

A woman with long dark hair and glasses, wearing a grey and white argyle sweater over a blue collared shirt and blue jeans. She is holding a stack of books, including one titled '4A matematik'. She stands with one hand on her hip against a dramatic, cloudy sky background.

KRAFT ÅT SVERIGES VIKTIGASTE ARBETSPLATSER

Sveriges bästa
arbetsgivare
fyra år i rad!*

Är du lärare och vill ha ett välbetalt, tryggt och fritt liv?

Vi söker fler kvalificerade, behöriga lärare såväl som obehöriga och erfarna vikarier inom alla ämnesområden. Vi bemannar allt från enstaka dagar till hela läsår i hela landet. Välkommen till Zest Education! Hos oss är det en självklarhet att du som tar hand om andra också behöver någon som tar hand om dig. På Zest sätter vi vår skolpersonal i främsta rummet, ger dig lön värdig ditt yrke och har som ambition att du ska få lägga mer energi på pedagogik och undervisning och mindre på administration. Kort sagt – ett fritt arbetsliv med uppbackning och uppskattning av dina chefer.

ZEST ERBJUDER

- **Branschens bästa lön – 50 000kr***
- **Stor frihet att välja arbetsplats**
- **Fortbildning efter dina behov**
- **Tydlig arbets-/uppdragsbeskrivning**
- **Friskvårdsbidrag på 5000 kr/år**
- **Privat sjukvårdsförsäkring**

*Avser behöriga lärare

Registrera
ditt CV på
zesteducation.se
och få det yrkesliv
du vill ha!

Vi har lärare och all övrig personal du behöver till din skola!

Hos oss hittar du drivna och skickliga lärare! Kvalificerade, behöriga lärare såväl som obehöriga och mycket erfarna vikarier inom alla ämnesområden. Vi bemannar allt från enstaka dagar till hela läsår i hela landet.

Vi har även personal inom elevhälsa såsom skolsköterskor,

psykologer, kuratorer, specialpedagoger samt studie- och yrkesvägledare. Har du behov av ett helt elevhälsoteam skapar vi ett efter dina behov och önskemål oavsett om du har behov en gång i månaden eller flera dagar i veckan.

Läs mer om
hur du hyr skol-
personal på vår
hemsida!

Statens medieråd stärker unga som medieanvändare

Statens medieråd är en ung myndighet med ett viktigt uppdrag – att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten följer medieutvecklingen och utformar metodmaterial och sprider information för pedagoger och bibliotekarier i sitt arbete med barn och unga.

Statens medieråd tar fram material och verktyg för pedagoger och bibliotekarier riktat mot högstadium och gymnasium, men det används även på mellanstadiet.

– Vartannat år gör vi en kartläggning där vi tittar på barn och ungas medieanvändning, 0-18 år, och vilken attityd deras föräldrar har till sina barns medieanvändning. Bland annat ser vi att det finns skillnader mellan hur pojkar och flickor använder medier, men också att medieanvändningen alltjämt går nedåt i åldrarna. Därför är det viktigt att vi har material som är anpassat för det, konstaterar Helena Dal, verksamhetsansvarig för information och vägledning på myndigheten.

Myndigheten bildades 2011 och är därmed en relativt ung myndighet, vars uppdrag blir allt mer angeläget i och med den digitala utvecklingen.

– Genom flera olika kanaler har vi som målsättning att öka medie- och informationskunnigheten hos pedagoger och bibliotekarier som arbetar med barn och unga. Vi får ofta förfrågningar om material från just dessa målgrupper. Myndigheten driver också kampanjen No Hate Speech Movement, där vi arbetar förebyggande mot näthat relaterat till sexism, rasism och andra former av fientlighet.

Bildanalys som metod

Huvudspåret i ett par projekt kopplat till No Hate har varit att fokusera på bilder som uttrycksmedel och bildanalys som metod. Detta har resulterat i två stora metodmaterial – ett för att arbeta förebyggande mot propaganda och informationspåverkan – och det andra för att arbeta för en ökad jämställdhet och förebygga sexism. Materialet är kopplat till kursplaner och riktas mot högstadiet och gymnasiet. Under 2019 kommer myndigheten även att lansera ett bildpedagogiskt material om bilder som funktion relaterat till Modern mytbildning.

– Syftet är att ge unga verktygen för att kunna genomsöka och reflektera över bilder och bilders makt, att identifiera vilka åsikter som representeras och vilka strukturer som förstärks. De mönster som upptäcks visar på vilka normer vi lever efter och ger en plattform för att arbeta mot ett mer jämställt samhälle. Vad gäller propaganda

Helena Dal, verksamhetsansvarig Information och vägledning.
Foto: Anna-Lena Ahlström

handlar det mycket om ren och skär informationspåverkan som utgår från en viss dramaturgi och narratologi, ibland hämtad från spelvärlden.

MIK för mig

Utöver No Hate har myndigheten lanserat ett stort medie- och informationskunnighetsmaterial, MIK för mig, som är utformat som lektioner med ett omfattande antal övningar, filmer och poddar som är relaterade till demokrati, vinklade budskap och våra relationer på nätet.

– Här finns även lektioner om dold annonsering, reklam och upphovsrätt. Materialet är relaterat till kurs- och läroplan, så att man som pedagog ska kunna knyta an till olika ämnen och sätta dem i en kontext.

Ett annat delprojekt inom No Hate har varit att ta fram ett diskussionsunderlag för olika problem som unga kan råka ut för på nätet gällande juridiska aspekter – vad som är lagligt respektive olagligt. Detta finns samlat i 11 voddar – filmatiserade poddar – om juridik på nätet.

– Vi har intervjuat Mårten Schultz, professor i civilrätt, och forskare och lärare vid Stockholms universitet. Voddarna handlar om vad man har för rättigheter och skyldigheter på nätet och tar avstamp i konkreta problem som elever kan stöta på, exempelvis falska nyheter, smygfilmning, mobbning utanför skolan, kontokapning och mycket mer.

Det behövs en samsyn

Myndigheten har även släppt elva snabbguider om olika sociala medier, ”Digitala medier på föräldriska”, inom ramen för No Hate-uppdraget. Syftet med dessa är att föräldrar ska få lära sig mer om ungas digitala vardag.

– Vår ingång när vi gör material är att stärka unga. Medier är närvarande dygnet runt, så det som händer innanför skolan händer också utanför. Därför är det viktigt att vi rustar även föräldrar, så att det finns en samsyn både i skolan och på hemmaplan. Tanken med detta material är att det ska stärka skolan i att även erbjuda material för föräldrar. Föräldrar är betydelsefulla för att ge vägledning för de unga i användandet av de olika plattformarna, avslutar Helena.

Statens medieråd ska verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten ska följa medieutvecklingen när det gäller barn och unga, samt sprida information och ge vägledning om barns och ungas mediesituation.

statensmedierad.se/nohate

statensmedierad.se/larommedier/mikformigdigitalutbildning

Statens medieråd

**NO HATE
SPEECH
MOVEMENT**

På resursstarka Önneredsskolan trivs lärarna

Liv Lindahl och PM Svensson stortrivs med att jobba på Önneredsskolans högstadium i Göteborg.

– Det är högt i tak och här finns mycket kompetens. Gemenskapen mellan kollegorna är så stark att vi till och med umgås på fritiden.

I ett av västra Göteborgs lugna villakvarter med promenadavstånd till havet, ligger Önneredsskolan. Liv Lindahl fick fast tjänst här 2006. Sedan dess har hon jobbat både som SO-lärare och speciallärare, hon har jobbat med socialt utsatta elever och leder nu arbetet med elevhälsan.

– Att man har möjlighet att prova olika tjänster inom organisationen är en stor fördel. Det är utvecklande och motiverande.

Högt i tak och mycket kompetens

PM Svensson är förstelärare och undervisar i SO, svenska och svenska som

andraspråk. Han har jobbat på skolan i 20 år.

– Att jag trivs så bra beror till stor del på alla härliga kollegor. Det är högt i tak och det finns mycket kompetens. Vi har väldigt roligt tillsammans, säger han.

Eftersom personalomsättningen är låg har det bildats en stark grupp som förändras i lagom takt. Att man jobbar i både arbetslag och ämneslag gör det enkelt att utbyta information och erfarenheter. Ämneslagen delar arbetsrum och arbetslagen har möte varje vecka.

– Vi lär av varandra hela tiden!

I skolan har man kommit överens om en struktur som alla lärare använ-

der sig av. Det skapar en tydlighet för både elever och lärare.

– Varje lektion börjar och slutar på samma sätt. När eleverna kommer in i klassrummet så står det på tavlan vilken tid lektionen slutar, vad den ska handla om och vad syftet med lektionen är. Alla lärare gör likadant. Det gör det också lättare att komma in i rutinerna som ny pedagog. Man behöver inte uppfinna hjulet en gång till.

Samtidigt finns det stora möjligheter för flexibla lösningar på skolan.

– Vår rektor är tillåtande och tar gärna tillvara alla goda idéer som finns hos personalen. Att hon litar på oss lärare och låter oss göra det vi är bra på, är oerhört viktigt för trivseln. Det är så ett bra lag skapas. Samtidigt har hon höga förväntningar på oss, vilket gör att vi lyfter oss, säger Liv Lindahl.

Arbetslag med resurspersonal

På Önneredsskolan har man valt ett eget sätt att jobba med elever i behov av stöd.

– Våra nyanlända elever går inte i förberedelseklasser. Istället går de i vanliga klasser och har stöd på sitt hemspråk av skolans anställda studiehandledare. Man måste ju faktiskt inte kunna svenska för att kunna lära sig matte, kemi eller fysik, menar Liv Lindahl.

Här finns också en särskild studiegrupp för elever med autism. Även de hör till vanliga klasser, men tack vare personaltätheten så finns det stora möjligheter till flexibla lösningar. Det finns alltid möjligheten att arbeta i anpassade lokaler om någon elev behöver dra sig undan.

– Önneredsskolan är extremt resursstark! Vi har faktiskt ett helt arbetslag med resurspersonal för att öka likvärdigheten och stötta alla elever på skolan. På så vis har även lärare lätt att få stöd i att möta elevers olika behov. Vår rektor har prioriterat detta i budgeten. Hon är specialpedagog i botten och det märks.

Trivseln sitter i väggarna

PM Svensson, som är klassföreståndare, uppskattar att det finns extra tid avsatt för uppdraget samt att man är två mentorer i varje klass. Han lyfter också fram eleverna som en anledning att glädja sig över att gå till jobbet.

– Vi har en härlig mix av elever. De kommer från olika sociala grupper, de

talar olika språk och de bor på olika ställen. För mig som är SO-lärare är eleverna en fantastisk källa till ny kunskap och olika perspektiv. Personligen tycker jag att jag har världens bästa jobb!

Veckan före skolstart är det tradition att arbetslagen under några dagar planerar inför skolstarten samtidigt som man umgås och bygger starka lag. Lärarna umgås även på fritiden. På onsdagar spelar de innebandy och de anordnar temakvällar, om allt från Argentina till Galapagos, på skolan. Ibland lagar de mat tillsammans i hemkunskapssalen.

– Det är ett fantastiskt gott gäng och det är lätt att komma in i gemenskapen om man är ny. Så har det varit under alla våra år här. Trivseln sitter i väggarna.

I Göteborgs grundskoleförvaltning ingår 146 kommunala grundskolor och 41 fristående grundskolor där det går cirka 59 000 elever. Hela förvaltningen har drygt 8 000 medarbetare och chefer som gemensamt arbetar med att utveckla och förvalta verksamheten till framtidens skola.

På grundskoleförvaltningen är vi innovativa gällande vår kultur, våra förhållningssätt samt när det gäller styrning och ledning, så att vi kan stödja rektorerna på skolorna och skapa bra förutsättningar för den pedagogiska utvecklingen.

Nu söker vi dig som har ett stort engagemang för att tillsammans med andra medarbetare och chefer skapa en modern organisation där vi har fokus på att:

- öka kvaliteten i undervisningen för att öka elevers lärande
- skapa tydligare ansvar, styrning och ledning för att öka elevers kunskapsresultat
- öka likvärdighet mellan skolor för att alla elever ska få tillgång till undervisning av hög kvalitet samt kompensera för deras olika förutsättningar.

[www.goteborg.se/
grundskoleforvaltningen](http://www.goteborg.se/grundskoleforvaltningen)

**Göteborgs
Stad**

Bra ledning, tillåtande atmosfär och härliga kollegor gör att lärarna PM Svensson och Liv Lindahl stortrivs på Önneredsskolans högstadium i Göteborg.
Foto: Patrik Bergenstam

Lär nytt och utvecklas i Huddinge

Vill du arbeta i en kommun där kollegialt lärande och likvärdighet är grundläggande och där man verkligen satsar på kompetensutveckling, fortbildning och starka nätverk? Välkommen till grundskolan i Huddinge. Här är läraren i tydligt fokus i arbetet med att utveckla och förbättra skolan.

Huddinge kommun har under flera år arbetat strukturerat och strategiskt med att stärka lärarrollen och ge sina lärare förutsättningar att utvecklas i sin profession. Det finns en stark tonvikt på att skapa fora för att lärare ska kunna träffas, lära av varandra och lära nytt.

–De många satsningarna på lärarna är verkligen något som gör Huddinge kommun speciell. Det finns en stark vilja hos alla att utveckla skolan och att ge lärare de verktyg de behöver. Vi ser också hur det ger resultat ute på skolorna, säger Henrik Ek, lärare i NO, matematik och teknik på Vistaskolan.

Han får medhåll av Robert Nygren, lärare i idrott och hälsa på Kungsklippekolan.

–Många som kommer utifrån blir väldigt positivt överraskade när de ser hur tydligt vi arbetar med de här frå-

gorna. Det är ovanligt att kommuner har en så genomtänkt plan och organisation för detta. Trots att grundskolan i Huddinge är en stor organisation är den inte trög, här finns både förändringsvilja och kontinuitet, säger han.

Ämneslärare träffas

Det finns flera parallella satsningar på lärarna i Huddinge kommun. Henrik och Robert är båda kommunövergripande förstelärare, KÖF, som spelar en viktig roll i arbetet med att skapa en likvärdig skola. Det finns en eller två kommunövergripande förstelärare i varje ämne och dessa arbetar en dag i veckan med utvecklingsfrågor inom sitt ämne. De kommunövergripande förstelärarna träffar samtliga lärare i sitt ämne på en gemensam konferens varje år, där man arbetar efter såväl gemensamma som ämnesspecifika teman.

–Det är ett väldigt bra sätt att nå ut till samtliga lärare i kommunen, så att alla får träffas och diskutera viktiga frågor. Inte minst för de lärare som är ensamma om sitt ämne på sin skola är det enormt värdefullt att få ta del av andras tankar och lyfta fram hur man själv tänker. Det är sådant som skapar likvärdighet, säger Robert.

Inspirationsdag

En annan satsning är Huddinge Visar, som är en årligen återkommande inspirationsdag med workshops, föreläsningar och diskussionsgrupper. Alla lärare deltar och de som vill kan även hålla i workshops eller föreläsa. IKT, språkutveckling och matematik är tre generella fokusområden, som genomförs även som evenemang.

–Detta är ett otroligt bra och uppskattat forum för att lära av varandra,

bygga nätverk och själv kunna bidra med eget kunnande, idéer och inspiration. Både Huddinge Visar och den centrala KÖF-konferensen är verkligen handfasta exempel på hur Huddinge kommun prioriterar kollegialt lärande, fortbildning och kompetensutveckling, säger Henrik.

För den som är nyanställd finns ett omfattande introduktionsprogram, med både gemensamma föreläsningar och seminarier och specifika satsningar om exempelvis ledarskap i klassrummet, bedömning, systematik och lärarmiljön. Alla nyanställda lärare får delta i programmet, oavsett om man nyutexaminerad eller har lång erfarenhet av att undervisa. De kommunövergripande förstelärarna håller i introduktionen.

–Programmet är ett viktigt led i det centrala arbetet med att skapa likvärdighet och kollegialt lärande, menar Henrik och Robert.

Många olika möjligheter

Huddinge kommun utmärker sig inte bara genom sina många satsningar på lärare. Den är också den näst största kommunen i Stockholms län och här finns en stor variation. Huddinge har både små och stora grundskolor och en mängd olika typer av bostadsområden. För lärare finns det ett brett spektrum av olika möjligheter, framhåller Robert och Henrik.

–Det är en dynamisk kommun där det händer mycket och vi arbetar hårt med att skapa likvärdiga förutsättningar för alla elever i kommunen. Tack vare vårt tydliga fokus på lärare får vi den samsyn och de redskap som behövs för att förverkliga det.

Barn- och utbildningsförvaltningen i Huddinge ansvarar för förskoleverksamhet (förskola, familjedaghem och öppen förskola), skolbarnomsorg (fritidshem och öppen fritidsverksamhet), grundskola, särskola, gymnasieskola och vuxenutbildning.

Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Tel vxl: 08-535 300 00
E-post: barn-utbildning@huddinge.se

www.pedagoghuddinge.se
www.huddinge.se

Huddinge

Henrik Ek, lärare i NO, matematik och teknik på Vistaskolan och Robert Nygren, lärare i idrott och hälsa på Kungsklippekolan.
Foto: Johan Marklund

Unik modell ger trygghet och kvalitet

För lärarna Sara Issa och Ranja Shamoun var det självklart att välja att arbeta i Södertälje där de vet att det finns stora utvecklingsmöjligheter. Här får de jobba fokuserat med kvalitet i undervisningen, med starkt kollegialt stöd och i en miljö där de verkligen kan utvecklas och göra skillnad för eleverna.

Sara, som har arbetat som lågstadielärare i åtta år, arbetade efter sin examen i ett år i en annan kommun. Men hon kände starkt att hon ville till Södertälje och allra helst till Fornbackaskolan där hon själv gick som barn och tonåring. På den tiden var det en 1-9-skola, idag är skolan en mångkulturell f-6-grundskola och grundsärskola.

– Jag trivdes så bra som elev och har väldigt fina minnen härifrån. Det är fantastiskt att få komma tillbaka i rollen som lärare. Här i Södertälje får jag möjlighet att göra skillnad och påverka. Det gör att jag växer i min lärarroll, säger Sara, som är klasslärare i årskurs tre.

Ranja blev färdig lärare för snart 2 år sedan och har sedan dess arbetat i kommunen. Idag är hon ämneslärare i NO, matematik, och teknik i årskurs sex på Blombackaskolan.

– Det är så roligt, lärorikt och givande att arbeta här, i en väldigt stöttande kultur, med stor mångfald och enormt stark sammanhållning inom och mellan skolor. Det är lätt att trivas och man utvecklas verkligen, säger hon.

Kvalitet röd tråd

Båda lyfter fram att det som utmärker skolan i Södertälje är ett väldigt tydligt fokus på kvalitet i undervisningen. Det löper som en röd tråd genom hela verksamheten och är handfast och konkret. Allt arbete syftar till att stärka resultaten, som också har förbättrats kontinuerligt under åtta år i rad. Det ger trygghet och stabilitet.

En del av detta är en stark tonvikt på kollegialt lärande. Lärare hjälps åt och stöttar varandra och ett viktigt led är utvecklingslärare. Dessa observerar, filmar och deltar i undervisningen under ett antal månader på varje skola för att tillsammans med den ordinarie personalen reflektera över vilka områden som kan förbättras. Utvecklingslärarna arbetar

Ranja Shamoun, ämneslärare i NO, matematik och teknik i årskurs sex på Blombackaskolan och Sara Issa, klasslärare i årskurs tre på Fornbackaskolan i Södertälje.

Foto: Ulrich Schulte

roterande på de olika skolorna utifrån deras specifika behov. Sedan tar förstälärare och skolledning över handledningen, så att man inte tappar ny kunskap och så att alla kan ta del av den.

– Utvecklingslärare är ett otroligt bra stöd som verkligen hjälper oss i professionen. Vi förväntas hålla hög kvalitet på våra lektioner och eftersom det finns en tydlig linje för vad man ska uppnå är det också ett viktigt verktyg för att skapa likvärdighet mellan skolor. Det är en ovanlig modell som verkligen fungerar, menar Ranja.

Rättning av nationella prov

Ett annat område där Södertälje ligger långt fram är sambedomning av nationella prov. Alla lågstadielärare i kommunen träffas för att gemensamt rätta de nationella proven som ges i årskurs tre, och ingen rättar sina egna elevers. De prov som är svårbedömda läggs i en särskild hög, så att man tillsammans kan gå igenom dem mer djupgående.

– Det är en garanti för en likvärdig bedömning. Dessutom är det väldigt inspirerande, kul och lärorikt och något

som vi alla ser fram emot. Inte minst för nya lärare är det fantastiskt värdefullt, berättar Sara.

Kompetensutvecklingsdagar hålls regelbundet, både på de enskilda skolorna och gemensamt för hela kommunen, och är en viktig del av det kollegiala lärandet. De är ordnade som workshops snarare än föreläsningar, för att skapa så mycket delaktighet och gemenskap som möjligt. Sara och Ranja vill också lyfta fram att det satsas mycket på ett gott ledarskap, något som gagnar alla i skolan.

– Rektorerna får stöd att prioritera och lägga fokus på rätt saker. De är väldigt närvarande i verksamheten på skolan och det är öppna dörrar. Alla är med och arbetar mot samma mål, vilket underlättar vårt jobb som lärare mycket, säger Sara.

Sara och Ranja menar att Södertälje är en förebild när det gäller arbetet för en högkvalitativ, likvärdig skola och att modellen är unik.

– Lärare kan känna sig väldigt ensamma och utsatta. Men med den modell vi har skapas en väldigt stark

gemenskap mellan alla oss som arbetar i skolan, oavsett vilken roll man har. Det skapar lugn, trygghet och stabilitet för såväl lärare som elever. Här behöver man aldrig byta jobb för att utvecklas som lärare.

Södertälje har 19 kommunala grundskolor samt fyra grundsärskolor. Alla förskolor och skolor har en gemensam modell för det systematiska kvalitetsarbetet, som utgår från aktuell forskning om vilka faktorer som skapar framgångsrika skolor. För dig som är grundskollärare finns många spännande karriärmöjligheter i en kommun där alla omfattas av en stark gemenskap och strävar mot samma mål.

www.sodertalje.se/jobbigrundskolan

Södertälje kommun

Få bästa starten som ny lärare med traineeprogram

Mötet med arbetslivet efter lärarhögskolan kan vara tufft. Täby Friskola går i bräschen för att ge nya lärare en bättre start, med ett traineeprogram som ger nyutexaminerade de verktyg de behöver för att lyckas.

– Det är en fantastisk introduktion till yrket, som verkligen ger trygghet och kunskap.

Det säger Natalie Wahlström, ämneslärare i samhällskunskap, religionskunskap och geografi på högstadiet. Natalie fick reda på det då helt nya traineeprogrammet när hon för två år sedan gick sista terminen på lärarutbildningen i Uppsala. Hon sökte och blev antagen i hård konkurrens.

– Det har varit otroligt lärorikt. Stödet man får av handledare och övriga på skolan och i traineegruppen är ovär-

Natalie Wahlström, ämneslärare.

derligt och gör att man känner sig så mycket säkrare i sin yrkesroll. Vi får ta del av mer erfarna lärares kunskap och metoder i olika stadier och det har vi stor nytta av. Det är ju skillnad i att undervisa på lågstadiet jämfört med

gymnasiet, och man lär sig mycket av varandra, säger hon.

Under traineeprogrammet, som spänner över ett läsår, arbetar deltagarna 70 procent som lärare. Övriga tiden ägnas åt bland annat auskultation, ledarskapsutbildning och att lära sig om de olika funktionerna i skolan, exempelvis elevhälsan och styrelsearbete. Gruppen består av cirka fem deltagare och man träffas varje vecka för att utbyta tankar och idéer.

Vinst för alla

Täby Friskola är lite av en pionjär med sitt traineeprogram, som på kort tid fått många sökande. Rektor Karin Järleby menar att programmet är en stor vinst även för Täby Friskola. De sökande är högt motiverade och brinner för skolutveckling.

– Äldre, erfaren personal får nya impulser och lär sig mycket av de unga.

Det är också en vinst för samhället om vi genom den här typen av program kan locka fler till läraryrket och få dem att stanna, menar hon.

Natalie håller med.

– Den här typen av satsningar behövs verkligen. Det finns ofta ett glapp mellan lärarutbildningen och arbetslivet, och traineeprogrammet ger tid att kombinera teori med praktik. Det ska inte förväxlas med VFU, utan är en väldigt systematisk introduktion till yrket med mycket eget ansvar. Nu har jag en jättebra bas och nätverk för min fortsatta karriär. Jag har fått börja rätt och kan idag undervisa på det sätt som jag vill.

Karin Järleby, rektor.

i

Täby Friskola omfattar sex grundskolor, från förskoleklasser till och med högstadiet och har totalt cirka 920 elever. I koncernen ingår även Almaskolan, Tibble Gymnasium & Stockholms Idrottsgymnasium, vilka tillsammans driver traineeprogrammet. Fokus är på kunskaps-

utveckling, och eleverna följs noga genom hela skolgången. Traineeprogrammet riktas till lärare med högst ett års yrkeserfarenhet. Nästa grupp startar i augusti 2019 och ansöknings-tiden går ut den 31 mars.

Läs mer på: www.tabyfriskola.se

Möjligheter och variation i Mora

I Mora kommun pågår ett systematiskt kvalitetsarbete, med syftet att kontinuerligt skapa möjligheter för framsteg för såväl lärare som elever. Resultatet är en utvecklande arbetsmiljö med många intressanta karriär- och utvecklingsmöjligheter.

Mora är platsen för aktiva pedagoger som trivs med sitt jobb och vill vara en del av att utveckla skolan. För Lina Stickå, förstelärare i matematik, var det en avgörande aspekt när hon valde att gå tillbaka till klassrummet från sitt jobb som rektor.

– Här har jag förmånen att både ta del av klassrummets alla utmaningar och vara delaktig i många utvecklingsfrågor. Mora har en stark vilja och tradition vad gäller att ständigt förbättras, och det tilltalar mig. Dessutom har kommunen etablerat många positiva stödfunktioner, såsom digitaliseringsstöd, ämneslag och studiepedagoger, som tagit över vissa kringuppgifter för lärarna, så man är aldrig ensam i sin yrkesroll.

Systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete
Satsningarna på utveckling genomsyrar kommunens verksamhet och märks

Lina Stickå, förstelärare och Inga-Lena Spansk, skolchef.
Foto: Sara Lansgren

inte minst på dess tydliga satsning på fortbildningsmöjligheter. Förutom ett långtgående samarbete med högskolan i Dalarna finns även möjligheter att vidareutbilda sig på andra lärosäten, men det görs också stora insatser på hemmaplan. Bland annat har kommunen tillsammans med högskolan i Dalarna lanserat så kallad arbetsintegrerad lärarutbildning, där studenter kan arbeta vid Moras skolor samtidigt som de utbildar sig till lärare.

– Vi driver ett systematiskt kvalitetsarbete som kommer alla parter till

gagn. Stödet från Högskolan Dalarna har mynnat ut i Noretmodellen, ett lektionsupplägg vars syfte är att genom tydlighet och tillgänglighet skapa studiero och motivation för alla elever, berättar skolchefen Inga-Lena Spansk.

Det finns plats i Mora

Arbetet bedrivs med avstamp i kommunens värdegrund – alla är olika, och lika bra. Frågar man Inga-Lena är mottot en fundamental förutsättning för att kunna ta vara på alla de kompetenser och erfarenheter som finns inom kommunen.

i

Mora kommun har väl fungerande skolor med skickliga lärare, skolledare och elever. En anledning till de goda resultaten är en medveten satsning på engagerad och kompetent personal, kompetensutveckling och lärarlyftsatsningar. Det kollegiala lärandet är en av de genomgripande insatser som bildar en röd tråd från förskola till högskola och ett av skälen till den höga trivselen och det goda samarbetet.

Mora kommun
Tel: 0250-260 00
E-post: mora.kommun@mora.se
www.morakommun.se

**MORA
KOMMUN**

– Till syvende och sist handlar satsningarna i Mora kommun om skolutveckling. Oavsett om man vill jobba med stora frågor eller med små, finns en plats för alla här i Mora, avslutar hon.

”Jag har en nära relation med elever och kollegor”

Hon älskar sitt jobb och uppskattar den nära relationen hon har med eleverna.

– Det är så bra att det finns tid avsatt för enskilda samtal varje vecka, säger Albulena Mustafa, som arbetar som förstelärare i matematik på Kunskapsskolan i Tumba.

Albulena Mustafa, 32, visste tidigt att hon ville arbeta med människor – för åtta år sedan blev hon klar med sin lärarutbildning.

– Jag vill hjälpa andra att lyckas och bidra till att förebygga olika samhällsproblem. Det kan jag göra i mitt jobb, säger hon.

Efter två år som lärare på en skola i hemstaden Mariestad flyttade hon till Stockholm och började på Kunskapsskolan i Nacka. Därefter jobbade hon på en kommunal skola och idag är hon förstelärare och undervisar i matematik i årskurs 7–9 på Kunskapsskolan i Tumba. Där är hon dessutom handledare för elever i årskurs 7.

– Jag tyckte om att arbeta inom den kommunala skolan, men kände att jag ville ha större möjlighet att anpassa undervisningen. Kunskapsskolans pedagogik handlar om att utgå från varje individ. Här är jag mer fri att hjälpa alla på det sätt de behöver och det passar mig, säger hon.

Sätt att bygga relationer

Albulena berättar att hon uppskattar de personliga handledningssamtalen som finns på schemat varje vecka. Det blir ett sätt att bygga relationer, menar hon.

– Jag coachar eleverna och vi går igenom hur de ska jobba för att nå sina

Albulena Mustafa, förstelärare i matematik på Kunskapsskolan i Tumba.

mål. Men ibland kommer vi även in på andra saker. De vågar öppna sig och mötena blir äkta. Det är en helig tid, där inget stressar på.

Hon tror att man kommer långt som lärare genom bra relationer med eleverna.

– Det är därför jag tycker om det här arbetssättet. Det är en styrka. Sedan är det bra att vi börjar och avslutar varje dag med den elevgrupp vi är ansvariga för, säger Albulena.

Hur ser du på att du har ett tvådelat uppdrag och både arbetar som ämneslärare och handledare?

– Jag har aldrig tänkt på det. Även andra skolor har ju mentorer och för mig är det en självklar del av mitt yrke att ha en grupp som jag följer på djupet. Jag skulle nog sakna det om jag bara arbetade med mitt ämne.

Albulena menar att hon har utvecklats mycket som lärare under sin tid på Kunskapsskolan – framför allt genom det kollegiala utbytet.

– Genom att arbeta nära sina kollegor får man nya idéer och tips. Vi stöttar varandra och man är aldrig ensam.

Viktigt med bra relationer

Kunskapsskolan fick höga resultat i höstens medarbetarenkät, bland annat när det gäller trivsel och arbetsbelastning. Vad tycker du om Kunskapsskolan som arbetsplats?

– Ledningen strävar alltid efter att göra verksamheten bättre. Det är kul när man ser att de jobbar för att vi ska trivas. Jag är väldigt nöjd med min egen arbetssituation och känner mig fri i min lärarroll. Är du kreativ finns det möjlighet att göra mycket.

I höstas blev du framröstad till årets eldsjäl av dina elever på lärargalan i Stockholm. Hur var det?

– Jag var helt oförberedd och trodde att de sa fel namn när de ropade upp mig, men det kändes verkligen fint och blev ett kvitto på att jag når fram.

Har du några andra karriärdrömmar som lärare?

– För mig har det alltid handlat om eleverna. Jag älskar att undervisa. Men jag vet att det finns utvecklingsmöjligheter här, om man vill.

Möjlighet att ta ett steg vidare

Stina Myringer-Karlsson är pedagogik- och utvecklingschef på Kunskapsskolan. Hon påpekar att lärare har olika mål med sina karriärer.

– Vi vill att våra lärare ska få möjlighet att ta ett steg vidare i sin profession. Om du till exempel är intresserad av forskning och utveckling, kan du få möjlighet att delta i olika projekt. Det kan handla om att utveckla din undervisningspraktik med metoder, teori och i kollegiala sammanhang, säger Stina.

Precis som Albulena menar hon att de personliga handledningssamtalen är en viktig pusselbit inom Kunskapsskolans pedagogik.

– Genom den personliga handledningen bygger vi relationer med våra elever och hjälper dem att sätta mål och utveckla strategier för sitt lärande.

Vilka är fördelarna med en gemensam pedagogisk modell?

– Den samlar våra lärare runt samma mål och värderingsgrund. Jag tror att vår pedagogik skapar en naturlig delningskultur eftersom vi har mycket gemensamt. Våra lärare arbetar i olika team, både lokalt på skolorna men också tillsammans i kluster med andra skolor. Det blir enklare att hjälpa varandra när alla pratar samma språk och utgår från gemensamma metoder och arbetssätt. Det gör att vi kan utvärdera och utveckla dem över tid, säger Stina Myringer-Karlsson.

Kunskapsskolan i Sverige driver grundskolor, gymnasier och vuxenutbildning under namnen Kunskapsskolan, Kunskapsgymnasiet och SkillEd.

De första skolorna startades år 2000. Idag går drygt 13 000 elever i de 29 grundskolorna och 7 gymnasieskolorna. Företags- och vuxenutbildningen startades år 2016.

Kunskapsskolan ägs av grundaren Peje Emilsson med familj.

Vill du veta mer om Kunskapsskolan? Hör gärna av dig till info@kunskapsskolan.se.

www.kunskapsskolan.se

Stina Myringer-Karlsson, pedagogik- och utvecklingschef på Kunskapsskolan.

Foto: Fredrik Hjerling

Fördjupa dig och beforska läraryrket i Tyresö

I Tyresö har det historiskt funnits ett starkt politiskt engagemang och en tillit till medarbetarnas kompetenser och perspektiv. Kommunen har ett centralt läge med stora möjligheter till kompetensutveckling och samverkanssatsningar. Målet är en skola för alla, oavsett förutsättningar.

Emedan det historiskt har funnits ett starkt politiskt engagemang i skolans utveckling i Tyresö har varje skola mandat att själva avgöra vilka förbättringsåtgärder som är lämpliga. Klimatet präglas av en stark tillit, där medarbetarnas egna analyser och tankar får ta plats, något som enligt Monica Nyberg, rektor på Strandskolan i Tyresö, är en stor framgångsfaktor.

–Det finns ett stort förtroende för medarbetarna här i Tyresö och vi har frihet att själva avgöra vilka åtgärder som bör genomföras samt hur våra samverkanssatsningar ska se ut. Det finns tydliga målsättningar och ramar, men hur vi når till målet vet vi bäst själva. Eftersom vi har så pass stort utrymme att anpassa arbetet efter våra egna behov har vi också möjligheten att planera långsiktigt, vilket i sig skapar en lugn och strukturerad miljö där alla vet vad de kan förvänta sig, säger hon.

Evidensbaserat förhållningssätt

Monica är lärare i grunden, men har varit skolledare i hela 15 år. Hon sökte sig till ledarrollen på grund av en vilja att påverka och driva skolförbättringen. På Strandskolan har hon skapat ett vetenskapligt förhållnings- och arbetssätt i organisationen

–Förutom det aktiva förbättringsarbete som jag kan bedriva tillsammans med förstelärarna, har vi ett forsknings-

och evidensbaserat förhållningssätt och nära samverkan med flera olika forskare. Det är både spännande och inspirerande och hjälper oss att utforma en organisation där vi ständigt kan ompröva och fördjupa oss i våra yrkesroller. Att arbeta i skolan är många gånger ganska komplext och därför är det centralt att man hela tiden tänker framåt.

Starkt politiskt engagemang

Tyresö är en kommun i lagom storlek med ett utmärkt läge, där det är lätt att samarbeta och hitta synergieffekter. Det finns avsevärda möjligheter för lärarna att bidra till förbättringsarbetet såväl på lokal som på kommunal nivå. För Jonas Åkesson, rektor vid Kumla skola i Trollbäcken, var det just möjligheten att få arbeta med människors utveckling och samtidigt vara med och skapa framtiden som lockade när han sökte sig till Tyresö.

– Som redan nämnts finns ett starkt politiskt engagemang för vår verksamhet samtidigt som det finns en stor tillit till rektorer och lärarkår. Det har medfört att det är korta beslutsvägar och att vi har kunnat utveckla samarbetsformer som verkligen kommer enheterna till nytta. Ett exempel är att vi har gemensamma rutiner inom många olika områden och att vi verkligen kan lyfta det kollegiala utbytet och lärandet.

Målet är att nå alla elever

Jonas ville arbeta inom en större enhet med goda ekonomiska förutsättningar, för att få chansen att verkligen göra skillnad.

– Målet med alla satsningar är till syvende och sist att nå alla elever, oavsett förutsättningar, och att skapa omständigheter som resulterar i en bra närmiljö. Vill vi ha personal som verkligen tycker att det är roligt att fördjupa sig i

sin profession och ser det som en styrka att jobba tillsammans, behöver vi också etablera rätt villkor för medarbetarna att utvecklas och trivas.

Av just denna anledning finns en samordnad och väl genomtänkt kompetensutveckling, ett tydligt utformat rutinarbete för att underlätta vardagen och kontinuerlig samverkan kring såväl pedagogik som digitalisering. Ett annat exempel är att man i Tyresö utvecklar skolambassadörer för EU för att stärka demokratin och unga medborgares kunskap om EU.

– Både jag och Monica har hög procent behöriga lärare och rekryteringen av ny kompetent personal går bra, trots att behovet av behörig personal fortsätter att öka inom det svenska skolväsendet. Personalen i Tyresö är engagerad och det händer verkligen saker – det är en kommun i tillväxt som bara tänker bli bättre, avslutar Jonas och Monica.

Monica Nyberg, rektor på Strandskolan i Tyresö och Jonas Åkesson, rektor vid Kumla skola i Trollbäcken.
Foto: Gonzalo Irigoyen

En hög kvalitet i förskola och skola innebär att vi skapar en förskola och skola för var och en. Vi ska ha en verksamhet där alla barn och elever är trygga, känner delaktighet och har förutsättningar att nå sin fulla potential. I Tyresö vill vi nå framgång genom ett nära pedagogiskt ledarskap, en organisation som stöder utveckling och genom att arbeta med väl utvecklade system för planering, uppföljning, utvärdering och förbättring. Det stora arbetet sker på varje förskola och skola.

Tyresö kommun
Tel: 08-578 291 00
E-post: kommun@tyreso.se
www.tyreso.se

tyresö kommun

Centrala förstelärare – viktig länk mellan skola och stadshus

I Skövde finns sedan ett par år tillbaka centrala förstelärare. Deras uppgift är att fungera som en lärarlänk mellan skola och stadshus och vara spindlar i nätet för kommunens förstelärare. För tre erfarna lärare blev den nya tjänsten ett nytt och spännande karriärsteg.

Christina Stark, lärare i NO på Vasa-skolan, är en av Skövdes centrala förstelärare.

Skövde är en kommun som satsar ofensivt på utbildning på alla nivåer. Vi erbjuder en god, kreativ, lärande och utvecklande förskole- och skolmiljö för barn och ungdomar. Vi har ett bra utvecklingsklimat som skapar goda förutsättningar för skolutveckling.

Skövde kommun
Fredsgatan 4
541 83 Skövde
Tel: 0500-49 80 00
www.skovde.se

SKÖVDE

– Mitt uppdrag är inriktat på digitalisering och vår lärplattform, V-klass. Jag ser tjänsten som en spännande möjlighet att få arbeta med det jag tycker är intressant och samtidigt vara med och stötta skolutvecklingen.

Hon får medhåll av centrale försteläraren Andreas Olsson som undervisar i matematik och NO på Stöpenskolan.

– Lärare har inte så många karriärvägar att välja mellan, om de inte vill bli skolledare. Detta är ett utmärkt sätt att få fördjupa sig i undervisningens aspekter och arbeta med skolutveckling men ändå vara kvar i pedagogiken.

Även Malin Lövberg, lärare F-6 på Timmersdala skola, kan skriva central förstelärare på sitt visitkort.

– Jag har varit lärare i 27 år, ett stimulerande arbete som jag trivs väldigt bra med. Som central förstelärare kan mina erfarenheter komma till nytta

både i utvecklingen av min egen skola och i ett större sammanhang.

Kollegialt lärande

Det kollegiala lärandet är en av grundstenarna i de centrala förstelärarnas uppdrag.

– En viktig uppgift är att skapa förutsättningar för förstelärarna att sprida sitt kunskapsinnehåll. Många sitter på värdefull tyst kompetens som inte delas automatiskt. Fysiska nätverksmöten gör det möjligt att få loss även detta mer svåråtkomliga kunskapsinnehåll, säger Andreas.

Christina nickar instämmande.

– Det är i själva mötet med kollegor, då frågor stöts och blöts gemensamt, som kunskapsdelning och därmed också lärande sker. Viktigt är också att mötena är strukturerade och uppbyggande, man ska känna sig påfylld efteråt!

På frågan om de tre kollegorna kan rekommendera andra kommuner att anamma det centrala försteläraruppdraget blir svaret ett unisont ”ja”!

– Jag kan verkligen rekommendera tjänsten som ett sätt att koordinera förstelärarnas arbete, sprida kunskande

Christina Stark, lärare i NO på Vasa-skolan, Malin Lövberg, lärare F-6 på Timmersdala skola och Andreas Olsson som undervisar i matematik och NO på Stöpenskolan.

Foto: Kimmo Lundahl

mellan kollegor och länka förstelärarnas arbete till skolchefen. Dessutom är det ett väldigt roligt och stimulerande uppdrag, fastslår Malin.

Salem siktar på att bli Sveriges bästa skolkommun

Salem gjorde en raketklättring på Lärarförbundets senaste skolranking och ligger nu på 25:e plats bland landets 290 kommuner. Bakom framgångarna finns en samsyn på vad som är bäst för eleven och ett utvecklingsarbete där all fortbildning har fokus på elevernas lärande.

– Utvecklingsarbetet som bedrivits i kommunen, och som pedagogerna utfört i praktiken, har verkligen gjort skillnad för resultaten, säger Anna Kiltorp, rektor för Nytorpsskolan.

Sofia Sjöberg, lågstadielärare på Nytorpsskolan, ser klättringen på Lärarförbundets ranking som ett resultat av många års utvecklingsarbete.

– Mattelyftet och läslyftet är två utbildningsgrenar som vi haft löpande under flera år. För snart två år sedan kom också undervisningslyftet vilket gett skolans utveckling en stor skjuts framåt.

Undervisningslyftet är en kommunövergripande tvåårig utbildningssatsning som görs i samverkan med Stockholms universitet och forskaren Ann S. Pihlgren. Det övergripande syftet är att utveckla undervisningen mot en mer evidensbaserad praktik.

Sofia Sjöberg, lågstadielärare och Anna Kiltorp, rektor på Nytorpsskolan i Salems kommun.

Foto: Gonzalo Irigoyen

– Att regelbundet få diskutera pedagogik och metoder med lärare från den egna och andra skolor med såväl erfarna som nyutexaminerade pedagoger, har gett mycket ny och värdefull kunskap att ta med hem till klassrummet, säger Sofia Sjöberg.

Siktar på toppen

Idag ligger Salem på en hedrande 25:e plats i rankingen. Men målet är betydligt högre än så.

– Vi ska bli Sveriges bästa skolkommun har vår förvaltningschef sagt, och det är inte omöjligt. Salem är en liten kommun med stor mångfald, engagerade lärare, bra skolor och med närhet både till storstad och lärosäten vilket ger stora förutsättningar för att hamna i topp, säger Anna Kiltorp.

Sofia Sjöberg instämmer och påpekar att en viktig del av den strävan är att knyta grundskolan ännu närmare universitet och högskola.

Salems kommun är en modern förortskommun med fördelen av att vara en liten kommun samtidigt som det finns goda kommunikationer till den närliggande storstaden.

Här finns sju grundskolor varav fyra kommunala och tre fristående. I kommunen finns även Salemskolan som organiserar grundsärskola och särskild undervisningsgrupp.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Tel: 08-532 598 00
E-post: bou@salems.se

www.salems.se/barn-utbildning

Salems kommun

– Vi som arbetar i skolan har en betydelsefull roll i att vara handledare för blivande kollegor. På samma sätt spelar studenterna en viktig roll för oss och skolans utveckling. Jag hoppas att ännu fler lärare kommer att anta handledarutmaningen framöver, så att vi hela tiden får in ny kunskap och kan arbeta vidare på att utvecklas med elevernas bästa i fokus.

Spännande utmaningar i snabbväxande kommun

Upplands-Bro är Sveriges snabbast växande kommun. Det innebär spännande karriärmöjligheter för lärare som vill arbeta i en dynamisk miljö, där fokus ligger på att skapa goda villkor för pedagoger och en riktigt bra och likvärdig skola.

Med en befolkningsökning på fyra procent om året står Upplands-Bro inför stora skolsatsningar de kommande åren. Dagens 10 grundskolor kommer att utökas med ytterligare flera skolor under det närmaste årtiondet och det pågår ett fokuserat arbete för att skapa goda förutsättningar för såväl personal som elever.

– Ett högt prioriterat område är att skapa likvärdighet mellan skolorna. Kommunen har en blandning av olika typer av bostadsområden och även ren landsbygd och det är viktigt att samtliga skolor håller hög och jämn kvalitet. Duktiga lärare och rektorer är helt avgörande, säger Magnus Persson, som tillträdde som skolchef i höstas.

Han lyfter fram att det finns en stark och nära samverkan mellan skolorna i kommunen och även med lärarfacken.

Magnus Persson,
verksamhetschef skola i
Upplands-Bro kommun.
Foto: Staffan Larsson

Upplands-Bro har generellt bland de högsta lärarlönerna i landet.

– Bra löner är viktiga för att rekrytera och behålla lärare, men det räcker inte. Vi arbetar också mycket med att stärka rektorerna, eftersom det gagnar alla i skolan. Att ligga i den absoluta framkanten digitalt är en annan viktig satsning, som också ger möjlighet till mer individanpassad undervisning, säger Magnus Persson.

Lärarassistenter

Upplands-Bro deltar i ett projekt i samarbete med Arbetsförmedlingen och

Södertörns högskola. Under våren startar en lärarassistentutbildning på ett år för att skapa praktikantjänster för ett 30-tal lärarassistenter, som kan avlasta lärarna. Det ska utvärderas senare under året och Magnus Persson tror att det kan vara en del av lösningen för att skapa en bra arbetsmiljö. En väl fungerande, central elevhälsa och kostnhet är andra åtgärder för att ge skolledare och lärare optimala förutsättningar att fokusera på det pedagogiska arbetet. Under senare år har även samtliga skolor i Upplands-Bro renoverats.

Upplands-Bro har tio grundskolor med mellan 120 och 550 elever. Skolorna är en blandning F-3, F-6, 4-9 och 7-9 och ligger framför allt i de två kommundelarna Kungsängen och Bro. Kommunen erbjuder goda karriärmöjligheter i en dynamisk miljö där skolan har hög prioritet och många pågående satsningar.

www.upplands-bro.se

Upplands-Bro

KOMMUNEN SOM GER PLATS

– Vi har haft en väldigt positiv trend de senaste åren och ett systematiskt kvalitetsarbete som gett resultat. Bland annat har betygen bland niorna höjts kontinuerligt. Mitt jobb är att förädla och förvalta det goda arbetet och skapa ett jämlikt och stabilt klimat, så att lärare trivs. Det är en väldigt spännande och dynamisk kommun att arbeta i.

Arbetet ger stor frihet att improvisera

Kreativitet, flexibilitet, korta beslutsvägar samt stora möjligheter att påverka både verksamheten och den egna arbetsdagen. Det är ord som dyker upp när förstelärarna Malin Linderson och Lotten Eklöf-Sandell beskriver hur det är att vara lärare på en liten skola i Vimmerby kommun.

Malin Linderson är inne på sitt 20:e år som lärare på Djursdala skola som just nu har 43 elever fördelade på tre klasser. Skolan är omgiven av vacker natur där skolgården inbjuder till många aktiviteter. Här finns även ett naturklassrum med vindskydd, eldstad, sittplatser och dass.

I Vimmerby kommun finns nio kommunala grundskolor. Förskoleklass samt fritidshem finns på skolorna. Vår ambition är att bli bäst i det vi gör för våra barn och ungdomars bästa.

Vimmerby kommun
598 81 Vimmerby
Tel: 0492-76 90 00
www.vimmerby.se

**Vimmerby
kommun**

– Skolan är fantastisk både på ut- och insidan. Att arbeta med åldersintegrerade klasser har förstås sina utmaningar men det ger också väldigt mycket tillbaka, inte minst i form av att eleverna lär av varandra.

Såväl lärmiljö som den sociala miljön gynnas av det lilla formatet.

– En liten skola mitt i byn för med sig att alla känner alla, både barn och vuxna. Föräldrar blir involverade i verksamheten på ett naturligt sätt, säger Lotten Eklöf-Sandell, lärare i en 4-6-klass på Tuna skola med totalt 40 elever. Även här finns naturen bara om hörnet.

Dynamik

Lotten hade arbetat i 14 år som lärare på större skolor innan hon för fem år sedan bestämde sig för att söka tjänsten på Tuna skola. Ett beslut hon inte har ångrat.

– Beslutsvägarna är korta och man har stort inflytande över sin vardag med stor frihet att improvisera.

Lotten Eklöf-Sandell och
Malin Linderson, förstelärare i Vimmerby.
Foto: Daniel Nestor

Även eleverna har stort medinflytande, deras idéer kan snabbt omsättas i praktisk handling.

Hon får medhåll av Malin som påpekar att lärarjobbet på en liten skola även innebär en del utmaningar.

– Vi har ingen kurator, skolsköterska eller expeditionspersonal på plats dagligen, så händer det något får jag ringa efter någon som kommer nästa dag eller lösa det själv. Du tvingas vara både flexibel och kreativ, en problemlösare!

Både Malin och Lotten har försteläraruppdrag på sina respektive skolor.

– Förstelärartjänster är viktigt för små skolor. Det är viktigt att det syns att vi driver viktiga frågor på alla skolor, stora som små, säger Malin.

På frågan om de kan rekommendera andra lärare att söka sig till mindre skolor blir svaret ett unisont ”ja”.

– Det blir en positiv dynamik i verksamheten eftersom skolan är så viktig för hela samhället. Ett fantastiskt roligt jobb, fastslår Lotten.

Tanja Hellgren, Tobias Winterliv,
Lotta Dotzauer-Pettersson och
Anette Vestlund i Gävle kommun.
Foto: Pernilla Wahlman

Målmedveten satsning i Gävle

Stort fokus på likvärdighet, kollegialt lärande och tydlighet utmärker grundskolan i Gävle kommun. Här arbetar man handfast och målmedvetet för att stärka lärarrollen och höja elevernas resultat.

I Gävle kommun pågår flera parallella satsningar inom grundskolan. Syftet är att vända fallande resultat och att ge lärare de verktyg de behöver för att lyckas i sin profession. Tonvikten ligger på att genomföra förändringar som verkligen fungerar och där alla medarbetare är delaktiga i förändringsprocessen.

– Det händer mycket inom grundskolan i Gävle och vi lärare ses som en viktig resurs för att utveckla skolan. Utveckling och förändring måste få ta tid och rektorerna är nu mer måna om att vi ska hinna befästa nya utvecklingsområden. Det har gett ett lugnare arbetsklimat och det märks att alla strävar åt samma håll, menar förstelärarna Anette Vestlund och Lotta Dotzauer-Pettersson.

Kulturstudie som utmanar

Ett stort projekt som initierades i början av höstterminen är kulturstudien, som utarbetats i samarbete med Högskolan Dalarna. Rektorer och biträdande rektorer från samtliga kommunala grundskolor ska under innevarande läsår besiktiga varandras skolor, för att på så sätt skapa bättre förutsättningar för kollegialt lärande och större likvärdighet. Goda exempel lyfts fram, samtidigt som utvecklingsområden identifieras. Projektet är halvvägs igenom, berättar Tobias Winterliv, rektor för Lillhagen rektorsområde.

– Vi har stort fokus på att följa upp och dokumentera så att projektet verkligen leder till utveckling av verksamheten som en del i ett systematiskt kvalitetsarbete. Vi måste våga ställa frågan – är det vi gör bra, ger det verkligen önskat resultat?

Tanja Hellgren, biträdande rektor i Solängen rektorsområde, tycker att kulturstudien redan har gett resultat.

– Det har varit väldigt positivt. Vi har fått ett mer samstämmigt tänkande kring det systematiska kvalitetsarbetet och många goda idéer utifrån.

Hon får medhåll av Lotta Dotzauer-Pettersson.

– På min skola upplevde vi verkligen att vi fick uppmuntran och blev stärkta i vår yrkesroll. Det är ett jättebra sätt att arbeta för att utveckla skolan tillsammans med alla medarbetare, säger hon.

Ett annat sätt att stärka lärare i professionen och skapa likvärdighet är PUB, Planering, undervisning och bedömning. Konceptet syftar till att förtydliga förväntningarna på eleverna genom att skolorna har en gemensam tolkning av styrdokument och kursplaner.

Förstelärare har i PUB, liksom i andra sammanhang i Gävle kommun, en viktig roll genom att leda mycket av arbetet. För ett år sedan gjorde kommunen en ingående översyn av för-

stelärarnas roll och förtydligade och konkretiserade den.

Roligt leda utveckling

Lotta och Anette är exempel på det. Anette är klasslärare i årskurs tre och förstelärare på Stigslunds skola och hennes uppdrag är att leda arbetet i STL, Skriva sig till lärande. Lotta är ämneslärare i matematik och speciallärare på Hedesunda skola samt förstelärare med ansvar för planering, genomförande och bedömning samt arbete med resultatanalys. Under det här läsåret ligger fokus främst på bedömning och analys.

– Uppdraget har blivit väldigt tydligt. Det är ett systematiskt och strukturerat sätt att arbeta på. Att få vara förstelärare och leda det här utvecklingsarbetet är väldigt intressant, säger hon.

Något annat som utmärker grundskolan i Gävle är den så kallade Gävle-

modellen. Det är en modell för trygghet och värdegrundsarbete i skolan, med bland annat personalutbildning, elevenkäter och uppföljning, som samtliga skolor i kommunen deltar i. Varje termin får alla elever i F-9-klasserna svara på en enkät om den upplevda tryggheten och eleverna görs delaktiga i det trygghetsskapande arbetet.

– Eleverna ska förstå syftet och vara delaktiga i handlingsplaner för trygghetsskapande. Modellen är en helt naturlig del av vardagen på skolorna och lärandet underlättas. Trygghet och kunskap hör ihop, säger Tobias Winterliv.

Lärarna Lotta Dotzauer-Pettersson och Anette Vestlund tycker att det överhuvudtaget sker en stark positiv utveckling i skolan i Gävle.

– Vi har kommit långt och vi lärare ses verkligen som en viktig resurs. Här värnar man om både elever och lärare och det är ett arbete som på sikt ger resultat.

Gävle är en kommun i utveckling. Det sker flera satsningar inom grundskolan, med fokus på kvalitet och ett handfast utvecklingsarbete, där lärare har en central roll. Här finns många spännande karriärmöjligheter för dig som är lärare och som vill vara med och skapa en ännu bättre skola.

www.gavle.se/jobbahososs

Samverkan i Båstad ger framgång

Samverkan, korta beslutsvägar och kollegialt lärande präglar skolorna i Båstad. Kommunen ligger i topp bland Sveriges skolkommuner och uppvisar lysande resultat gällande måluppfyllelse och gymnasiebehörighet.

Båstads kommun kan stoltsera bland landets bästa kommuner gällande lärartätheten och den höga andelen behöriga lärare. Detta har lagt grunden till en hög måluppfyllelse, vilken gjorde att Båstad hamnade på fjärde plats på Lärarförbundets ranking för bästa skolkommun 2018.

– Dessutom hamnade vi på rankingplats 22 av 290 kommuner i SKL:s Öppna jämförelser av grundskolan. Vi är naturligtvis stolta över resultaten, men det innebär inte att vi är nöjda – vi arbetar kontinuerligt med att bli ännu bättre, framhåller lågstadieläraren Karin Höjman, som har arbetat i kommunen sedan 1990.

Alla strävar mot samma mål

Det finns många anledningar till Båstads goda resultat, men i grunden handlar det i mångt och mycket om att alla medarbetare står samlade bakom uppdraget att vägleda och stimulera eleverna till så stora framsteg som möjligt utifrån sina enskilda förutsättningar.

– Personalen här strävar mot samma mål. Oavsett yrkesroll och uppgift har vi eleverna i fokus och det genomsyrar Båstad som arbetsplats i alla led, säger Susanne Kaczmarek, rektor för Östra Karups skola F-6. Hon har lång erfarenhet som lärare inom både grundskola, förskola och vuxenutbildning.

Susanne får medhåll av Marika Forsell, utvecklingsledare för Barn och skola i Båstads kommun.

– Vårt uppdrag underlättas av att vi har korta beslutsvägar och nära dialog med verksamheten – vi träffas regelbundet och det är en stor fördel som bidrar till våra positiva resultat, berättar Marika, som bland annat arbetar med utveckling av processer och kvalitets-säkring i ett 0–19 års perspektiv på central nivå.

Omfattande kollegialt lärande

Karin förklarar vidare att det i Båstad ges stort utrymme till det kollegiala lärandet, bland annat genom flera olika nätverk för lärare och pedagoger. Syftet är att främja högre måluppfyllelse genom kunskapsutbyte och tillväxt mellan skolorna.

– Även bland eleverna understryker vi värdet av samverkan, bland annat genom att använda kooperativt lärande, ett arbetssätt där eleverna lär tillsam-

mans genom tydligt, strukturerat samarbete, berättar Karin.

Fritidspedagogen Andreas Persson lyfter även han vikten av det nära samarbetet över professionsgränserna. Han berättar att medarbetarnas olika kompetenser tas tillvara och att det finns en ständig strävan efter förbättring och utveckling.

– Vi stöttar där det finns behov och arbetar ständigt med att identifiera förbättringsmöjligheter. Ett exempel är de planerade rastaktiviteter som fritidsverksamheten ansvarar för; en från början småskalig satsning som nu fått spridning i hela Båstad. Rastaktiviteter har gjort stor skillnad för stämningen bland eleverna och bidrar till att ingen hamnar utanför, förklarar Andreas. På andra skolor i kommunen har man initierat pulsprojekt och andra rörelseaktiviteter.

Utvecklingen kring rastaktiviteter speglar hur kommunen arbetar med förbättringar i stort. Utvecklingssatsningar uppmuntras, initiativ från medarbetarna välkomnas och goda erfarenheter delas mellan de olika skolorna.

– Övriga skolor kan sedan tillägna sig det som passar deras förutsättningar,

vilket gör att andras erfarenheter kommer alla till gagn, konstaterar Susanne.

Nära till forskning och fortbildning

Då lärarna är kommunens viktigaste resurs, läggs mycket tyngd på utvecklingsarbete och kompetensutveckling. Förutom det aktiva kollegiala lärandet, konferenser och interna kurser samverkar Båstad med Regionalt utvecklingscentrum (RUC) på Högskolan i Halmstad, Friends och Örebro universitet. Tillsammans med forskare har Båstads skolor bland annat börjat titta närmare på kopplingen mellan lärande och hälsa för att bättre kunna förena läraruppdraget med elevhälsouppdraget. Ett par exempel på arbetet är att kommunens lärare tar vara på närheten till naturen i undervisningen och att skolbespisningen satsar på närproducerat och vegetariska alternativ.

– Vi ligger i startgroparna för att starkare koppla våra lärmiljöer till aktuell forskning tillsammans med Akademin för hälsa och välfärd på Högskolan i Halmstad. Det inkluderar bland annat rastaktivitets- och pulsprojekt – initiativen är många och

spännande. Kort sagt händer det mycket i Båstad, avslutar Marika.

Karin Höjman, lågstadielärare, Marika Forsell, utvecklingsledare för Barn och skola, Andreas Persson, fritidspedagog och Susanne Kaczmarek, rektor för Östra Karups skola F-6.

Foto: Mette Ottosson

i

Grundskolorna i Båstads kommun är väl fördelade på vackra Bjärehalvön. Det finns fyra F-6-skolor, en F-9-skola och en 7-9-skola. Skolorna har ett elevantal från cirka 80 till 470 elever. Båstad växer och större skolenheter planeras. Båstad ligger i topp bland Sveriges skolkommuner. Regelbundna elevenkäter visar på hög trivsel. Båstad har från föregående år ökat andelen godkända elever och andelen elever som fullföljer gymnasiet inom tre år.

Barn och skola
Tel. vxl: 0431-770 00
E-post: barnochskola@bastad.se
www.bastad.se

**BÅSTADS
KOMMUN**

Barn & skola

Viktigt att satsa på människorna

Bra ledarskap är en grundpelare för personalens välmående. Kunskapsförvaltningen i Sandviken var tidigt ute med den insikten, och även med praktisk handling. Sedan 2003 finns här en fast anställd personalutvecklare som lärare kan vända sig till med både små och stora bekymmer.

I Sandvikens kommun finns en grundad syn på att det är viktigt med bra ledarskap.

–Det är sådant man lär sig och vet om rent teoretiskt, men vi har verkligen sett och förstått hur viktigt det är i

Helena Harrysson,
personalutvecklare
på kunskapsförvalt-
ningen i Sandviken.
Foto: Emma Engström

praktiken. Förutom att kommunen satsar mycket på ledarskapsutbildningar har vi en skolorganisation med biträdande rektorer. Syftet är dels att avlasta rektorerna, dels att det ska finnas pedagogiska ledare ute i verksamheten, säger Helena Harrysson, personalutvecklare på kunskapsförvaltningen i Sandviken.

Att förvaltningen har heltidsanställd medarbetare som enbart har till uppgift att vara tillgänglig för utveckling av personal är ganska unikt.

–De flesta kommuner har en företagshälsovård som handhar dessa frågor. Men när läraren kommer dit är det ofta redan för sent, då mår personen redan dåligt. Min främsta uppgift är att arbeta förebyggande, säger Helena Harrysson.

En stor del av hennes uppdrag handlar om att coacha och handleda skolans personal, både enskilt och i grupp.

–Det finns väldigt lite tid över för reflektion i skolan; tempot för lärarna är högt och att verkligen bli lyssnad på är

ovanligt. Jag både lyssnar och kan förse dem med verktyg för att hantera olika situationer.

Avlastar ledarna

Det har gått 16 år sedan Helena Harrysson, som tidigare arbetat som rektor, knackade på förvaltningschefens dörr och erbjöd sina tjänster som personalutvecklare.

–Förutom att jag fungerar som stöd och samtalspartner för lärarna innebär min tjänst även en avlastning för skolledarna. Jag har fullt fokus på mina klienter under våra samtal, men när de går ut genom dörren behöver jag inte fortsätta bära deras bekymmer, som en chef ju måste göra. Det gör att jag kan jobba på ett annat sätt.

En av de viktigaste delarna i uppdraget som personalutvecklare är också att handleda och coacha, främst nyanställda, skolledare.

–Många fortsätter sin handledning hos mig fast de inte längre kan räknas som nya – just för att de som chefer behöver en stund som är till bara för deras tankar. Syftet är detsamma som för övrig personal – att förebygga. Om inte medarbetarna mår bra går det inte att komma någonstans med planer och verksamhetsmål. Det är därför det är så viktigt att satsa på människorna, fastslår Helena Harrysson.

I Sandvikens kommun finns 16 grundskolor, varav en är fristående skola. Grundskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling.

www.sandviken.se

Sandvikens Kommun

Inkluderande lärmiljö skapar trygghet och positiva resultat

Trelleborgs kommun har sedan 2016 deltagit i forsknings- och utvecklingsprogrammet Ifous – inkluderande lärmiljöer. Syftet är att utveckla ett gemensamt förhållningssätt som ska gagna alla elever. För Serresjöskolan har det inneburit en ny arbetsmetod: kooperativt lärande.

För Serresjöskolan kom frågan om de ville delta i Ifous-programmet helt rätt i tiden.

–Vi hade redan börjat fundera kring hur vi skulle kunna förflytta alla elev-

er kunskapsmässigt framåt. Inkluderande handlar ju om att göra lärmiljön tillgänglig för samtliga, alltså både för de som behöver extra stöd och för de högpresterande, säger Anette Öhman, rektor.

Efter en kartläggning av verksamhetens nuläge och möjligheter ledde diskussioner fram till att skolan skulle införa kooperativt lärande som arbetsmetod. Resultaten har inte låtit vänta på sig.

–Det har skett en stor positiv förändring vad gäller både trygghet och studiero samtidigt som kunskapsresultat och elevernas sammanhållning har förbättrats, säger Jeanette Landgren, lärare i matematik 1-7 samt förstelärare.

Många fördelar

Liv Sandell, elev i 4b, är mycket nöjd med det nya arbetssättet.

–När jag var yngre var jag inte jättebra på matematik. Men det förändrades när jag började förstå hur matte går till och används. Idag sitter vi elever i grupper om fyra och arbetar tillsammans för att lösa olika uppgifter. Vi hjälper varandra i gruppen och får även egen stöttning.

En stor fördel med kooperativt lärande är att alla elever kan arbeta tillsammans.

–Metoden fungerar även i grupper med olika starka elever. Alla får en egen uppgift och om någon inte klarar den själv får han eller hon hjälp av gruppen. Alla är inkluderade i arbetet vilket skapar engagemang och ökar aktiviteten hos samtliga. I Jeanettes och Livs klass är det 100 procent måluppfyllelse i matematik, väldigt få kränkingsanmälningar och hög trivsel, berättar Anette.

Forskningsprogrammet avslutas i höst, men på Serresjöskolan fortsätter arbetet med att utveckla inkluderande lärmiljöer.

–Kooperativt lärande är en arbetsform som vi vill att alla ska arbeta med,

Serresjöskolan fortsätter arbetet med att utveckla inkluderande lärmiljöer. Fr.v. Anette Öhman, rektor, Jeanette Landgren, lärare och Liv Sandell, elev.

oavsett nivå. Jag tillsammans med lärarna, lärarna med eleverna, och eleverna med varandra, fastslår Anette. Arbetsformen används även rektorer emellan i ett kollegialt lärande.

Liv nickar instämmande.

–Det är bra att arbeta och lära tillsammans eftersom alla är bra på olika saker. I grupperna stöttar vi varandra.

Att arbeta aktivt med inkluderande lärmiljöer är en av strategierna för att Trelleborgs kommun ska nå sin vision om 9 000 stolta barn, elever och studerande. Genom kompetensutveckling och kollegialt lärande utvecklar kommunen ett gemensamt förhållningssätt som gagnar alla elever.

www.trelleborg.se

TRELLEBORGS KOMMUN

Vi vill hjälpa eleverna att förverkliga sina drömmar

– Jag vill att varje elev som lämnar verksamheten ska känna att alla dörrar står öppna. Att vår skola gett dem den framtidsstro och grund de behöver för att de ska kunna förverkliga sina egna drömmar, säger Maarit Enbuske, skolchef i Luleå.

Under åren 2017–2019 har Luleå kommun avsatt 31,5 miljoner kronor i ”Skolpaketet”, med fokus på att trygga kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Satsningen går nu in på sitt tredje

år där mycket handlar om att utvärdera olika modeller som testats under de gångna åren.

– Nu ska vi titta närmare på hur vi ska omsätta våra nya lärdomar i det ordinarie arbetet framöver. Vi hoppas att satsningen kommer att medverka till att vi kan ligga på en fortsatt hög nivå när det kommer till behöriga lärare i våra skolor. Tanken är ju att det ska bli något bestående av det bästa vi har lärt oss under dessa tre år, säger Maarit Enbuske, skolchef.

Digitalisering har varit ett av flera fokusområden.

– Hela skolvärlden har varit på väg in i en allt mer dokumentationstyngd verksamhet. Vår ambition är att digitalisera så mycket som möjligt i syfte att freda lärarna från administrativt kringarbete så att de kan fokusera mer på huvuduppgiften, barnens lärande.

Högt ställda mål

Luleå toppar Lärarförbundets ranking när det kommer till andelen behöriga lärare i skolorna. Maarit Enbuskes förhoppning är att satsningarna som gjorts i skolpaketet ska bära frukt i form av bland annat fortsatt hög behörighet bland skolans anställda.

– Det är en viktig kvalitetsnyckel för att varje barn ska kunna komma så långt som möjligt och uppnå sina mål. När eleverna lämnar verksamheten ska de känna att alla dörrar står öppna, att skolan gett dem en framtidsstro och den grund de behöver för att förverkliga sina drömmar.

Att vara bäst i landet när det kommer till utbildade lärare är förstas mycket roligt, säger hon, men påpekar

Foto: Viveka Österman

Maarit Enbuske, skolchef i Luleå.

Luleå har länge placerat sig i topp i Lärarförbundets skolranking av landets 290 kommuner.

Antalet barn och elever, från förskola till gymnasieskola uppgår till cirka 14 000, grundskolan har 8 000 elever. Andelen behöriga och legitimerade lärare är hög, drygt 90% jämfört med rikets cirka 80%, men precis som i övriga landet har kommunen behov av att

rekrytera fler lärare. Totalt har barn- och utbildningsförvaltningen cirka 3 000 anställda inom för-, grund- och gymnasieskola.

www.lulea.se

LULEÅ KOMMUN

samtidigt att det fortfarande finns områden med förbättringspotential.

– Vi fortsätter på den inslagna vägen med ett målmedvetet kvalitetsarbete. Inom fem år ska Luleå vara en av de bästa skolkommunerna i Sverige, en dynamisk verksamhet där lärarna stannar kvar och eleverna når sina mål.

Tillsammans skapar vi varje elevs bästa skola

I Malmö har man tagit ett unikt helhetsgrepp om skolutveckling med målet att helt och hållet leva upp till läroplan och skollag. Arbetet görs tillsammans med alla medarbetare och är baserat på internationell och nationell forskning om framgångsrika skolsystem.

– Vi arbetar systematiskt tillsammans med alla medarbetare i ett utvecklingsprojekt vi kallar varje elevs bästa skola, berättar Malin Ullman, projektledare i grundskoleförvaltningen.

För att kunna arbeta strukturerat och likvärdigt har man tagit fram ett strategiskt ramverk. Ramverket pekar ut en gemensam riktning och ett långsiktigt tillvägagångssätt för såväl medarbetare och skolor som förvaltningen som helhet.

– Vi litar på att professionen undersöker undervisningen, följer elevens lärande och utvecklar det, säger Ingrid Sundström Stokbro, utbildningschef i grundskoleförvaltningen. Förvaltningen hjälper till med struktur och system för ett undersökande förhållningsätt och systematiskt kvalitetsarbete. Vi prövar och lär tillsammans, men allt sker systematiskt och på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Ingrid Sundström Stokbro, utbildningschef och Malin Ullman, projektledare i grundskoleförvaltningen

– Och anledningen till att vi har system och ramar är att det inte ska hända i ett klassrum eller för en elev utan det ska hända hos alla, flikar Malin in. Hur man sedan omsätter det i handling ute på skolorna är upp till varje skolledare, arbetslag och lärare att bestämma, för själva genomförandet sker ju där.

– Elevens lärande ska stå i fokus, det är vårt kärnuppdrag och det som alla ska ha för ögonen oavsett profession, säger Ingrid. Och för att du som lärare ska kunna få till utveckling i ditt klassrum så är det du och dina kollegor som måste lära kollektivt och förbättra, men med ett gediget system i ryggen som du kan luta dig mot. Lärare kan inte och

ska inte ensamma behöva ta ansvar för kvaliteten i skolan.

Vetenskaplig grund är ledord

Att arbeta utifrån vetenskaplig grund är något de båda betonar. Därför är arbetet med varje elevs bästa skola inte något som sker godtyckligt utan baseras på såväl nationell som internationell forskning. I arbetet med varje elevs bästa skola följer dessutom två forskare arbetet med att implementera strategierna och undersöker hur det tar sig uttryck på skolorna.

– Fokus är inte på enskilda lektioner, lärare eller situationer. Vi strävar mot ett framgångsrikt skolsystem. Likvärdighet handlar om att alla elever har

I Malmös drygt 76 kommunala grundskolor går cirka 31 600 elever. Inom grundskoleförvaltningen arbetar 5 650 medarbetare. Förvaltningen satsar stort på det pedagogiska stödet till skolorna och samarbetar med forskare såväl internationellt som nationellt. I varje elevs bästa skola uppfylls skolförfattningarnas krav, intentioner och målsättning helt och hållet. Fokus ligger inte på enskilda lektioner, lärare eller situationer. Strävan är mot ett framgångsrikt skolsystem – inte enskilda framgångsrika skolor.

Grundskoleförvaltningen, Malmö stad
E-post: grundskola@malmö.se
Tel: 040-34 90 90

malmo.se/grundskola

rätt att nå målen, att all undervisning ska hålla hög kvalitet och att varje elev ska få stöd utifrån sina behov och förutsättningar. Och det är just det varje elevs bästa skola handlar om, avslutar Ingrid.

När man samarbetar med oss, får man vår kompetens på köpet!

Vi på Clockwork vet att kandidat- och kompetensbristen fortsätter att vara en stor utmaning för många skolor över hela landet. Därför har vi sedan 2015 fungerat som en långsiktig HR-partner för skolor i framkant och det självklara valet för skolpersonal som vill ta nästa steg. Vi är mycket mer än ett traditionellt bemanningsföretag, vår målsättning är att stötta och utveckla den svenska skolan genom att bistå med kompetenta medarbetare på rätt plats vid rätt tillfälle.

“Vi har skolan i vårt DNA” säger Fred Hussein, ansvarig för skolbemanningen på Clockwork. Alla medarbetare kommer från skolans värld med lång erfarenhet från olika roller.

– Detta är en av de viktigaste framgångsfaktorerna för oss, fortsätter Fred, och gör att många huvudmän och koncerner väljer att inleda samarbete på strategisk nivå med Clockwork. Att alla medarbetare som på olika sätt tillgodoser skolornas kompetensbehov själva har en bakgrund som lärare, skolledare eller specialpedagoger är något som uppskattas. Det blir mer trovärdigt och tryggt när vi pratar samma språk och delar många erfarenheter med våra samarbetskolor. Vi kan skolans värld och vet vilka utmaningar som kan dyka upp när det gäller rekrytering av skolpersonal. Det gör att vi kan ta på oss rollen

som skolledarens HR-stöd genom att hantera deras personalbehov. Det innebär i sin tur att skolledarna slipper lägga många timmar på rekrytering och administrativt personalarbete och istället kan fokusera på att utveckla det pedagogiska ledarskapet, i tät dialog med oss.

Hjälper människor att ta steget till utbildning

Som nyexaminerad lärare har man själv problem att hitta en arbetsplats, däremot att hitta rätt arbetsplats. Att börja sin bana som lärarvikarie via oss, där vi erbjuder handledning och stöd av erfarna och legitimerade lärare, samt möjlighet att få testa att arbeta på olika skolor, tror vi är en väg in för många som inte ens tänkt tanken på läraryrket innan, menar regionchef Cilla Edren.

Vi finns nära, och vi bryr oss på riktigt!

För Clockwork är den lokala närvaron och det lokala nätverket helt avgörande. På varje ort där företaget har kontor arbetar lokala rekryteringsansvariga med ett brett kontaktnät i regionens skolor. Närheten till såväl kunden som den uthyrda personalen är en viktig framgångsfaktor för Clockwork.

– Det som gör att allt fler skolledare väljer oss som en långsiktig kompetensförsörjningspartner är bland annat att vi har ett stort engagemang, vilket innebär att vi är noggranna med kvaliteten och detaljerna i varje enskilt uppdrag. Med tydliga strategier och hög servicegrad väljer fler och fler skolledare att inleda samarbete som håller över flera läsår.

Detta är ett kvitto på att vi behövs och att det vi erbjuder verkligen gör skillnad, säger Fred Hussein.

Hållbar och långsiktig kompetensförsörjningspartner att lita på

Clockwork Skolbemannning & Rekrytering är ISO-certifierade och kollektivavtalsanslutna. Det bidrar till trygghet och stabilitet, både för kunden och för de kandidater som förmedlas ut till skolorna.

– Vi har valt en annan strategi, med långsiktighet och kvalitet som våra viktigaste ledord. Vi rekryterar och bemannar för för uppdrag som i genomsnitt är en termin långa, men ofta är de betydligt längre än så. Det är också vanligt att skolan tar över våra kandidater.

Stöd till rektorer och arbetslag – internt och externt

Alla de kvalificerade tjänster som ingår i vårt erbjudande, exempelvis hjälp med terminsplanering, pedagogisk planering, bedömningshjälp och uthyrning av skolledare, gör oss till ett bollplank för många olika behov och situationer, säger Fred Hussein.

Även chefer behöver bollplank

Clockwork bistår med expertkompetens när skolledning, rektor, enskilda lärare eller olika arbetsgrupper behöver råd och stöd. Denna tjänst är utformad som ett kvalificerat mentorskap som vi kallar processtöd och rektorsstöd. Vi är väldigt stolta över tjänsten då vi skapat den utifrån våra egna behov när vi satt på rektorsstolen. Den skräddarsys efter varje individ och är väldigt effektiv på

kort tid. Utöver bemanning och rekrytering hjälper Clockwork skolor över hela landet med elevhälsa. Arbetet leds av tidigare läraren, specialpedagogen samt skolledaren Cilla Edren.

– Vi hjälper till med verktygen som gör vardagen i skolan lättare att hantera. Clockwork sätter ihop ett team av specialpedagoger, kuratorer, studievägledare och annat stöd till skolor, huvudmän och skolledare efter ett behov på just din skola. Vi erbjuder bland annat handledning, föreläsningar och Workshops för skolpersonal kring åtgärdsprogram, pedagogiska kartläggningar, råd och stöd kring anpassningar och särskilt stöd. I vissa fall bistår vi med konkret stöd i klass, med verktyg och beprövade metoder som ger resultat och fungerar. Observationer och närvaro vid möten med föräldrar, samt screening och kartläggning av elever på grupp- och individnivå är andra exempel där vi kan hjälpa till.

– Vi finns även som stöd i arbetet vid nedslag av skolinspektionen, och liknande. Där tycker jag vi skiljer oss från ett vanligt skolbemanningsföretag. Vi är Clockwork! Avslutar Cilla.

Vad erbjuder Clockwork?

- Skolbemannning med fokus på duktiga lärarvikarier
- Skolrekrytering med fokus på rekrytering av skolpersonal
- Elevhälsa med fokus på skräddarsydda lösningar utifrån specialpedagogiska insatser
- Skolledare, rekryterar och bemannar interim-skolledare över hela landet.
- Hjälper skolledare och skolpersonal att ta nästa steg
- Erbjuder stöd, handledning, bra lön från engagerade medarbetare som också är legitimerade lärare.
- I vår kandidatbank finns lärare och skolledare och skolpersonal inom skolans alla nivåer, från förskola till högskola samt personal inom elevhälsa, såsom skolsköterskor, specialpedagoger, kuratorer och studie- och yrkesvägledare.

Kontakt:

Tel: 0200-11 11 13

E-post: info@clockwork.se

www.clockworkpersonal.se

www.facebook.com/skolbemannning

Cilla Edren och Fred Hussein på Clockwork.

Digital färdighetsträning F–6. Bok + Bingel = eleverna tränar mer

100% BLENDED LEARNING

Varje lärare har sitt sätt att undervisa. Precis som varje elev har sitt sätt att lära. Med blended learning väljer du din egen mix av digitala och tryckta läromedel och formar undervisningen så att den passar just dig och dina elever.

Det man
binglar blir
man bra på!

s a n o m a utbildning
Ledande läromedel